

Βρυξέλλες, 15 Ιουνίου 2018
(OR. en)

10184/18

**Διοργανικός φάκελος:
2018/0247 (COD)**

**ELARG 38
COWEB 92
CFSP/PESC 578
RELEX 563
FIN 474
CADREFIN 117
CODEC 1091
POLGEN 98**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	14 Ιουνίου 2018
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2018) 465 final
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III)

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2018) 465 final.

σνημμ.: COM(2018) 465 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.6.2018
COM(2018) 465 final

2018/0247 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι

Η παρούσα πρόταση θα πρέπει να θεωρείται μέρος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που περιγράφεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Ένας σύγχρονος προϋπολογισμός για μια Ένωση που προστατεύει, ενδυναμώνει και υπερασπίζεται τους πολίτες της – Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027»¹. Η Επιτροπή καθορίζει τις βασικές προτεραιότητες και το συνολικό δημοσιονομικό πλαίσιο για τα προγράμματα εξωτερικής δράσης της ΕΕ με τίτλο «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος». Αυτό περιλαμβάνει τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III).

Η παρούσα πρόταση προβλέπει την εφαρμογή του ΜΠΒ III από την 1η Ιανουαρίου 2021. Υποβάλλεται για μια Ευρωπαϊκή Ένωση 27 κρατών μελών, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση της πρόθεσης του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρατόμ βάσει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η γνωστοποίηση ελήφθη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 29 Μαρτίου 2017.

Το άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει ότι κάθε ευρωπαϊκό κράτος που σέβεται τις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, και δεσμεύεται να προάγει τις εν λόγω αξίες μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Ευρωπαϊκό κράτος που έχει υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ένωση μπορεί να γίνει μέλος μόνο εφόσον επιβεβαιωθεί ότι πληροί τα κριτήρια μέλους που καθορίστηκαν στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης τον Ιούνιο του 1993 («κριτήρια της Κοπεγχάγης») και υπό την προϋπόθεση ότι η Ένωση έχει την ικανότητα να εντάξει το νέο μέλος.

Τα κριτήρια της Κοπεγχάγης αφορούν:

- τη σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται το δημοκρατικό πολίτευμα, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων·
- την ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης και
- την ικανότητα του νέου μέλους να αναλάβει όχι μόνο τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις βάσει των Συνθηκών, περιλαμβανομένης της προσήλωσης στους στόχους της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η διαδικασία διεύρυνσης βασίζεται σε καθορισμένα κριτήρια και σε δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις. Κάθε υποψήφια χώρα ή δύναμη υποψήφια χώρα ή οντότητα αξιολογείται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου και ο εντοπισμός των ελλείψεων αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων και καθοδήγησης στις υποψήφιες χώρες ή δύναμη υποψήφιες χώρες ή οντότητες, ώστε να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες εκτενείς μεταρρυθμίσεις. Προκειμένου η προοπτική της διεύρυνσης να καταστεί

¹ COM(2018) 321 final, διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση:
https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/future-europe/eu-budget-future_el

πραγματικότητα, η σταθερή δέσμευση στην προσέγγιση «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές»² παραμένει ζήτημα ουσιαστικής σημασίας. Η διαδικασία διεύρυνσης ενισχύει την ειρήνη, τη δημοκρατία και τη σταθερότητα στην Ευρώπη και τοποθετεί την Ένωση σε καλύτερη θέση για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η μετασχηματιστική δύναμη της διαδικασίας διεύρυνσης οδηγεί σε μακρόπνοες πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις στους εταίρους στη διαδικασία διεύρυνσης, από τις οποίες ωφελείται και η Ένωση ως σύνολο. Η πρόοδος προς την προσχώρηση εξαρτάται από τον σεβασμό των αξιών της Ένωσης από κάθε υποψήφια χώρα ή οντότητα και από την ικανότητά της να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση του πολιτικού, θεσμικού, νομικού, διοικητικού και οικονομικού της συστήματος με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.

Τον Νοέμβριο του 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χάραξε μια μεσοπρόθεσμη στρατηγική για την πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης³ που εξακολουθεί να ισχύει έως σήμερα. Το τρέχον θεματολόγιο διεύρυνσης περιλαμβάνει τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων και την Τουρκία. Έχουν ξεκινήσει οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Τουρκία (2005), το Μαυροβούνιο (2012) και τη Σερβία (2014) ως υποψήφιες χώρες. Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας είναι υποψήφια χώρα από το 2005 και η Αλβανία απέκτησε καθεστώς υποψήφιας χώρας το 2014. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (η οποία υπέβαλε αίτηση για προσχώρηση στην ΕΕ τον Φεβρουάριο του 2016) και το Κοσσυφοπέδιο* (έναρξη ισχύος της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης τον Απρίλιο του 2016) είναι δυνάμει υποψήφιες χώρες ή οντότητες. Στις 17 Απριλίου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέστησε στο Συμβούλιο την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Αλβανία, δεδομένης της προόδου που είχε επιτευχθεί. Η εν λόγω έναρξη θα διατηρήσει και θα εμβαθύνει την τρέχουσα δυναμική στον τομέα των μεταρρυθμίσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επανέλαβε τη σταθερή, βάσει των επιδόσεων, προοπτική προσχώρησης στην Ένωση για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στην πρόσφατη ανακοίνωσή της με τίτλο «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους»⁴. Αυτό αποτελεί ένα ισχυρό μήνυμα για την ενθάρρυνση όλων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων καθώς και ένδειξη της δέσμευσης που ανέλαβε η Ένωση για το ευρωπαϊκό μέλλον τους.

Η Επιτροπή έχει διατηρήσει έναν ανοικτό και εποικοδομητικό διάλογο με την Τουρκία και τονίζει σε κάθε ευκαιρία ότι η δηλωθείσα δέσμευση της Τουρκίας υπέρ της διαδικασίας προσχώρησης στην ΕΕ πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχα μέτρα και μεταρρυθμίσεις. Επιθυμεί επίσης να συνεχίσει να συνεργάζεται με την Τουρκία σε διάφορους βασικούς τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων,

² Η προσέγγιση «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» συνδέει το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα με τους άλλους δύο τομείς κρίσιμης σημασίας της διαδικασίας προσχώρησης: την οικονομική διακυβέρνηση —ενισχυμένη εστίαση στην οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας— και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Καθεμία από τις τρεις «θεμελιώδεις αρχές» είναι κρίσιμης σημασίας για τις διαδικασίες μεταρρύθμισης των υποψήφιων χωρών και δυνάμει υποψήφιων χωρών ή οντοτήτων και ανταποκρίνεται σε βασικές ανησυχίες των πολιτών.

³ COM(2015) 611 final, διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση:
https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20151110_strategy_paper_en.pdf

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244(1999) και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

⁴ COM(2018) 65 final, διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52018DC0065>

της ενέργειας, των μεταφορών, της μετανάστευσης και του ασύλου, της εξωτερικής πολιτικής, της ασφάλειας και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

Η παρούσα πρόταση κανονισμού βασίζεται σε τρία κύρια στοιχεία.

- Για την περίοδο 2021-2027, ο ΜΠΒ III θα πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής για τα Δυτικά Βαλκάνια και να αποτυπώνει τις εξελίξεις στις σχέσεις με την Τουρκία. Ο ΜΠΒ III αποτυπώνει τους στόχους της εν λόγω νέας στρατηγικής προκειμένου:
 - να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των εμβληματικών πρωτοβουλιών που καθορίζονται στη στρατηγική·
 - να υποστηριχθεί η διαδικασία μετασχηματισμού στα Δυτικά Βαλκάνια την επόμενη περίοδο·
 - να εφαρμοστούν εύρωστα προγράμματα οικονομικής μεταρρύθμισης· και
 - να δοθεί εκ νέου έμφαση σε μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για μελλοντική προσχώρηση.
- Η στρατηγική για τα Δυτικά Βαλκάνια αναφέρει πιθανή ημερομηνία προσχώρησης τουλάχιστον για ορισμένες υποψήφιες χώρες ή οντότητες υπό τον αυστηρό όρο εκπλήρωσης όλων των προϋποθέσεων. Πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα για την υποστήριξη της προετοιμασίας και των επενδύσεων που απαιτούνται κατά τα έτη πριν από την προσχώρηση. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει και την εξασφάλιση της σταδιακής και ομαλής μετάβασης από το προενταξιακό καθεστώς στο καθεστώς κράτους μέλους. Οι εταίροι πρέπει επίσης να αναπτύξουν την απαιτούμενη ικανότητα απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως για την εφαρμογή της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής.
- Η εφαρμογή του ΜΠΒ II εξακολουθεί να βρίσκεται σε εξέλιξη και θα πρέπει να διατηρηθεί η συνέχεια.

Όσον αφορά τις πολιτικές προτεραιότητες, ο ΜΠΒ III θα διαμορφωθεί με βάση τις βασικές προτεραιότητες που έχουν τεθεί στη σχετική πολιτική διεύρυνσης και τα έγγραφα στρατηγικής. Οι προτεραιότητες είναι: το κράτος δικαίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα και η διακυβέρνηση· η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη· οι πολιτικές και το κεκτημένο της Ένωσης· οι διαπροσωπικές επαφές και η συμφιλίωση, οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία. Παρόλο που αυτές οι αρχές έχουν ήδη διατυπωθεί στο πλαίσιο του ΜΠΒ II, άλλες βασικές προκλήσεις, όπως η μετανάστευση, η ασφάλεια, η προστασία του περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή εξετάζονται στην πρόταση με μεγαλύτερη έμφαση.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η Επιτροπή προτείνει ταυτόχρονα έναν σημαντικό εξορθολογισμό των μέσων εξωτερικής χρηματοδότησης. Ωστόσο, οι στόχοι του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας παραμένουν ουσιαστικά διακριτοί από τους γενικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, καθώς σκοπός του ΜΠΒ είναι να προετοιμάσει τους εταίρους και να υποστηρίξει τη διαδικασία προσχώρησής τους. Είναι επομένως απαραίτητο να διατηρηθεί ένας ειδικός μηχανισμός για την υποστήριξη της πολιτικής διεύρυνσης, ενώ παράλληλα θα διασφαλίζεται ότι

συμπληρώνει τους γενικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και ιδίως τους στόχους του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ)⁵.

Η παρούσα πρόταση θα επιτρέψει στην Ένωση να συνεχίσει να επιτυγχάνει τους στόχους της προενταξιακής διαδικασίας. Όπως και τα υφιστάμενα μέσα εξωτερικής χρηματοδότησης, ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί εξουσιοδοτικό κανονισμό, ο οποίος θέτει τους στόχους που πρέπει να επιδιώκονται κατά την προετοιμασία για προσχώρηση στην Ένωση, ενώ διευκολύνει τη στόχευση βοήθειας στις ανάγκες κάθε υποψήφιας χώρας ή οντότητας.

Όπως επισημαίνεται στην ενδιάμεση επανεξέταση που διενεργήθηκε για τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης⁶, ο ΜΠΒ ΙΙ εκπλήρωσε τον σκοπό του και θεωρήθηκε κατάλληλος. Επομένως, προτείνονται μόνο ελάχιστες αλλαγές. Η κύρια αλλαγή είναι ότι οι στόχοι θα πρέπει να αναδιαρθρωθούν σύμφωνα με τον συνολικό σκοπό της μέτρησης των επιδόσεων.

• **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού πρέπει να εξασφαλιστεί η συνέπεια με άλλες συναφείς πολιτικές και προγράμματα της Ένωσης.

Σύμφωνα με την πρόταση, η προενταξιακή διαδικασία θα συνεχίσει να αποτελεί βασική συνιστώσα της πολιτικής εξωτερικής δράσης. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα εξακολουθήσει να συνδέεται στενά με άλλα προγράμματα εξωτερικής δράσης.

Η διαδικασία διεύρυνσης επεκτείνει τις εσωτερικές πολιτικές της ΕΕ στους εταίρους στη διαδικασία διεύρυνσης και συμβάλλει, μεταξύ άλλων:

- στην επέκταση της εσωτερικής αγοράς, του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης και ελευθερίας και των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας και μεταφορών·
- στη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας·
- στην προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση της διασυνοριακής ρύπανσης·
- στην ευθυγράμμιση με την κοινή γεωργική πολιτική και την κοινή αλιευτική πολιτική της ΕΕ·
- στις προσπάθειες για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών και τη διασφάλιση της ενεργειακής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης και της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, καθώς και για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις καταστροφές, για την πρόληψη των κινδύνων και τη διαχείριση των καταστροφών· και
- στις προσπάθειες για την επίτευξη μιας πιο ολοκληρωμένης και στρατηγικής προσέγγισης στους τομείς των θαλάσσιων πολιτικών, της επιστημονικής αριστείας και του ψηφιακού θεματολογίου.

Επιπλέον, η σύγκλιση με την πολιτική και τη νομοθεσία της Ένωσης για το κλίμα θα πρέπει να αποφέρει σημαντικά οφέλη στους εταίρους στη διαδικασία διεύρυνσης μέσω της

⁵ C(2018) 460 final – Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας.

⁶ Ενδιάμεση επανεξέταση των μέσων εξωτερικής χρηματοδότησης – https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-instrument-pre-accession-assistance-ipa-ii-draft-report_en

ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και πιο «πράσινες» θέσεις εργασίας σε μια περιοχή πολύ ευάλωτη στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Η πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 θέτει πιο φιλόδοξο στόχο για την ενσωμάτωση κλιματικών πτυχών σε όλα τα προγράμματα της ΕΕ, με συνολικό στόχο το 25 % των ενωσιακών δαπανών να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα. Η συμβολή του ΜΠΒ III στην επίτευξη αυτού του συνολικού στόχου θα παρακολουθείται μέσω ενός συστήματος κλιματικών δεικτών της ΕΕ σε κατάλληλο επίπεδο ανάλυσης, μεταξύ άλλων με τη χρήση ακριβέστερων μεθοδολογιών όπου είναι διαθέσιμες. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει σε ετήσια βάση τις πληροφορίες όσον αφορά τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων στο πλαίσιο του ετήσιου σχεδίου προϋπολογισμού.

Προκειμένου να υποστηριχθεί η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού του προγράμματος να συνεισφέρει στους κλιματικούς στόχους, η Επιτροπή θα επιδιώξει να εντοπίσει συναφείς δράσεις μέσω των διαδικασιών προετοιμασίας, υλοποίησης, επανεξέτασης και αξιολόγησης του προγράμματος.

Επομένως, μέσω του προγράμματος θα επιδιωχθεί συμπληρωματικότητα με ένα ευρύ φάσμα ενωσιακών προγραμμάτων, στα οποία περιλαμβάνονται:

- τα προγράμματα εσωτερικής πολιτικής (συνέργειες με τις πολιτικές στους τομείς της ασφάλειας, της μετανάστευσης, της έρευνας και καινοτομίας, του περιβάλλοντος και της δράσης για το κλίμα, της συνδεσιμότητας και της ενέργειας) και
- ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, μέσω της διατήρησης ενός συνόλου κοινών κανόνων που ισχύουν για όλα τα μέσα εξωτερικής χρηματοδότησης, της διατήρησης μιας κοινής επενδυτικής συνιστώσας και της απλούστευσης της συμβολής των μέσων εξωτερικής χρηματοδότησης στη στήριξη της εξωτερικής διάστασης του Erasmus.

Οι δικαιούχοι του παραρτήματος I θα πρέπει να εξακολουθήσουν να λαμβάνουν στήριξη από θεματικά προγράμματα του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, ιδίως για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ο ΜΠΒ θα πρέπει επίσης να αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ που προβλέπεται στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ και να συνεισφέρει στην κάλυψη αναγκών προβλέψεων της εγγύησης εξωτερικής δράσης όσον αφορά τις πράξεις στους δικαιούχους του παραρτήματος I. Η εγγύηση εξωτερικής δράσης, που χρηματοδοτείται από τον παρόντα κανονισμό και τον ΜΓΑΔΣ, θα καλύπτει επίσης τις προβλέψεις για μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή για την αντιμετώπιση κρίσεων του ισοζυγίου πληρωμών στους δικαιούχους του παραρτήματος I και σε άλλες σχετικές χώρες. Οι προβλέψεις για την εγγύηση εξωτερικής δράσης όσον αφορά τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή θα πρέπει να επαρκούν για την αντιμετώπιση των πολιτικών προκλήσεων και της οικονομικής αστάθειας των εν λόγω χωρών, με σημείο αναφοράς τον ετήσιο όγκο δανεισμού που συμφωνήθηκε κατά τη ενδιάμεση επανεξέταση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020. Αυτή η στήριξη που δεν μπορεί να προγραμματιστεί θα πρέπει να συμπληρώνει άλλες μορφές βοήθειας που προβλέπει ο παρών κανονισμός.

Μέσω των συμφωνιών σταθεροποίησης και σύνδεσης και άλλων συμφωνιών με υπονήφιες χώρες και δυνάμει υπονήφιες χώρες ή οντότητες, η ΕΕ ενθαρρύνει ενεργά του εταίρους στη διαδικασία διεύρυνσης να δημιουργήσουν ανταγωνιστικά καθεστώτα.

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της Ένωσης είναι να γίνει η Ευρώπη ασφαλέστερος τόπος. Η βελτίωση του στρατηγικού προσανατολισμού της προενταξιακής χρηματοδοτικής

βοήθειας θα συμβάλει στη στήριξη των εταίρων στη διαδικασία διεύρυνσης να αποτρέψουν και να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά και να ενισχύσουν τις ικανότητές τους ως προς την επιβολή του νόμου και τη διαχείριση της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των συνόρων.

Η διεύρυνση προσδίδει στην Ένωση μεγαλύτερο κύρος και ενισχύει τη φωνή της στα διεθνή φόρουμ. Η διαδικασία προσχώρησης με τα Δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία αναβαθμίζει περισσότερο το ενδιαφέρον και την επιρροή της Ένωσης στις περιοχές της Μεσογείου και του Ευξείνου Πόντου και της λεκάνης του Δούναβη.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η πολιτική της διεύρυνσης βασίζεται στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι «Η δράση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή έχει ως γνώμονα και σχεδιάζεται με στόχο να προωθεί στο ευρύτερο παγκόσμιο πλαίσιο τις αρχές που έχουν εμπνεύσει τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνσή της: τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, την οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης και τον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου.»

Η νομική βάση για τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας είναι το άρθρο 212 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• Επικουρικότητα

Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας είναι μοναδικός όσον αφορά την επίτευξη του στόχου της προετοιμασίας των υποψήφιων χωρών και δυνάμει υποψήφιων χωρών ή οντοτήτων για προσχώρηση στην Ένωση. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς μόνο σε ενωσιακό επίπεδο.

Η προστιθέμενη αξία της προενταξιακής βοήθειας έγκειται επίσης στο πεδίο εφαρμογής των μηχανισμών που χρησιμοποιούνται. Η εντατική χρήση των πρωτοβουλιών αδελφοποίησης και ΤΑΙΕΧ (μέσο τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών) μεταφέρει την εμπειρογνώσια συγκεκριμένων κρατών μελών στους δικαιούχους του ΜΠΒ προκειμένου να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών τους. Η ανάπτυξη μακροχρόνιων σχέσεων με αντίστοιχα θεσμικά όργανα σε ένα κράτος μέλος αποτελεί συγκεκριμένο αποτέλεσμα των προγραμμάτων αδελφοποίησης.

Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας προάγει ενεργά την εδαφική συνεργασία, παραδείγματος χάριν μέσω διασυνοριακών προγραμμάτων, προγραμμάτων διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας και μακροπεριφερειακών στρατηγικών. Η προστιθέμενη αξία είναι εμφανής: συμφιλίωση και οικοδόμηση εμπιστοσύνης στα Δυτικά Βαλκάνια, υπέρβαση των γεωγραφικών και πολιτισμικών φραγμών και ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας. Όλα τα παραπάνω εξακολουθούν να αποτελούν βασικές πτυχές της διαδικασίας διεύρυνσης οι οποίες αντιμετωπίζονται αποκλειστικά μέσω προγραμμάτων της Ένωσης και όχι από άλλους χορηγούς βοήθειας.

• Αναλογικότητα

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ο προτεινόμενος κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων του.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις/έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Ενδιάμεση επανεξέταση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας II (ΜΠΒ II) διενεργήθηκε στο τέλος του 2016. Παρόλο που η υλοποίηση βρισκόταν σε πρόωμη φάση, η εξωτερική αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο ΜΠΒ II πέτυχε τους στόχους του όσον αφορά τις προτεραιότητες της Ένωσης και τις ανάγκες των δικαιούχων. Η έκθεση αξιολόγησης επεσήμανε ότι ο ΜΠΒ II έχει αποκτήσει περισσότερο στρατηγικό χαρακτήρα σε σύγκριση με τον προηγούμενο. Όσον αφορά τις προτεραιότητες, επικεντρώνεται όλο και περισσότερο:

- στην προώθηση βασικών μεταρρυθμίσεων, δηλαδή των τριών «θεμελιωδών αρχών» της στρατηγικής διεύρυνσης (κράτος δικαίου και θεμελιώδη δικαιώματα, ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, καθώς και οικονομική διακυβέρνηση)· και
- στα αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων, μέσω της θέσπισης ενός πλαισίου επιδόσεων.

Ο ΜΠΒ II έχει αποδείξει επίσης ότι είναι ικανός να αντιδρά ευέλικτα στις κρίσεις και τις προκλήσεις που ανακύπτουν (όπως πλημμύρες, θέματα μετανάστευσης και ασφάλειας).

Ο ΜΠΒ II δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις επιδόσεις και τα αποτελέσματα, αλλά υπάρχει περιθώριο βελτίωσης: όσον αφορά την ποιότητα των δεικτών, την ανάπτυξη πλαισίων παρακολούθησης και αξιολόγησης σε τοπικό επίπεδο και την ποιότητα της συλλογής δεδομένων στις δικαιούχους χώρες.

Η έκθεση επεσήμανε επίσης ότι ο ΜΠΒ II επιτυγχάνει ικανοποιητική συμπληρωματικότητα με τις δράσεις άλλων μηχανισμών, ιδίως του ευρωπαϊκού μέσου για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ) και του μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (IcSP). Ωστόσο, θα πρέπει να βελτιωθεί ο συντονισμός τόσο κατά το στάδιο σχεδιασμού όσο και κατά το στάδιο προγραμματισμού.

Για να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, ο ΜΠΒ III θα πρέπει να θέσει τις επιδόσεις στο επίκεντρο του μηχανισμού. Μέσω ενός περισσότερο στρατηγικού προγραμματισμού, η πρόταση αναμένεται να επιτρέψει την καλύτερη διοχέτευση των συνολικών χρηματοδοτικών κονδυλίων, ώστε να αποτυπώνονται οι δεσμεύσεις των δικαιούχων και η πρόοδος ως προς τις μεταρρυθμίσεις. Θα επιτρέψει επίσης να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που εμφανίζονται.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο της ευρύτερης διαβούλευσης που διεξήχθη για την ενδιάμεση επανεξέταση όλων των μηχανισμών εξωτερικής δράσης. Πραγματοποιήθηκαν τρία είδη διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι αξιολογητές έλαβαν περίπου 1 000 δομημένες ή ημιδομημένες συνεντεύξεις από υπαλλήλους της ΕΕ και εκπροσώπους θεσμικών οργάνων της ΕΕ, κρατών μελών και χωρών εταίρων. Πραγματοποιήθηκαν διάφορα τεχνικά εργαστήρια με συμμετέχοντες από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τις ομάδες εργασίας του Συμβουλίου, επιτροπές των κρατών μελών, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές, στα οποία παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν τα σχέδια αξιολογήσεων. Στις αρχές του 2017 διεξήχθη ανοικτή δημόσια διαβούλευση. Στόχος ήταν η συγκέντρωση ανατροφοδότησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη

σχετικά με τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν οι αξιολογήσεις των μηχανισμών και σχετικά με τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης μετά το 2020.

Τα κύρια μηνύματα από τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετείχαν στη διαβούλευση είναι τα ακόλουθα:

- **Ευελιξία:** τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφώνησαν ότι τα νέα χρηματοδοτικά μέσα θα πρέπει να είναι περισσότερο ευέλικτα προκειμένου να αντιμετωπίσουν απρόβλεπτες προκλήσεις και κρίσεις. Επεσήμαναν ιδίως την ανάγκη να διευκολυνθεί η μεταφορά κεφαλαίων μεταξύ περιοχών και μεταξύ διαδικασιών χορήγησης ενίσχυσης. Ωστόσο, υπογραμμίστηκε επίσης ότι η αύξηση της ευελιξίας δεν θα πρέπει να αποδυναμώνει την προβλεψιμότητα, την ανάληψη ευθύνης από τις χώρες εταίρους ή την έμφαση στην επίτευξη μακροπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων. Για να εξασφαλιστεί η ευελιξία και η προβλεψιμότητα, ορισμένοι φορείς τάχθηκαν υπέρ της διατήρησης επαρκών μη διατεθέντων αποθεματικών.
- **Συνοχή:** τα ενδιαφερόμενα μέρη θεώρησαν ότι είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης, καθώς και μεταξύ των ίδιων των μηχανισμών εξωτερικής δράσης. Οι περισσότεροι συνέστησαν ότι η Ένωση θα πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο για τη βελτίωση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών εντός και εκτός της Ένωσης.
- **Απλούστευση:** οι συμμετέχοντες ενθάρρυναν έντονα την Ένωση να απλουστεύσει περαιτέρω τη συνολική αρχιτεκτονική των μέσων. Η Ένωση θα πρέπει επίσης να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την απλούστευση των πολύπλοκων διοικητικών και δημοσιονομικών διαδικασιών.
- **Μόχλευση:** υπήρξε συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών ότι τα καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη μόχλευση δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για την εξωτερική βοήθεια της Ένωσης.

Η παρούσα πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ΜΠΒ ΙΙΙ ανταποκρίνεται στους περισσότερους από τους προβληματισμούς που εξέφρασαν οι συμμετέχοντες ενδιαφερόμενοι.

- Εισάγει περισσότερη ευελιξία, δεδομένου ότι δεν καθορίζονται κονδύλια ανά εταίρο εξαρχής. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ θα πρέπει να βασίζεται στις εξελισσόμενες ανάγκες και να εξασφαλίζει ισορροπία μεταξύ της προβλεψιμότητας και της χρηματοδότησης με βάση τις επιδόσεις.
- Η νέα αρχιτεκτονική των μηχανισμών εξωτερικής δράσης θα διευκολύνει τη συνοχή και τη συνέργεια μεταξύ του ΜΠΒ ΙΙΙ και του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας. Αυτό ισχύει ιδίως για τις θεματικές συνιστώσες και τις συνιστώσες ταχείας αντίδρασης, οι οποίες θα πρέπει να αναπτυχθούν για πρωτοβουλίες των οποίων οι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν αποτελεσματικά από τα γεωγραφικά προγράμματα.
- Ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει επίσης να κινητοποιήσει περαιτέρω τις δυνατότητες μόχλευσης διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών και άλλων εταίρων, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα. Το συνολικό πλαίσιο επιδόσεων του θα ενισχυθεί και θα απλουστευθεί.

- **Εξωτερική εμπειρογνώσια**

Η έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης (που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2017) και τα σχετικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής⁷ που αφορούν τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης βασίστηκαν σε μεγάλο βαθμό σε ένα σύνολο εκθέσεων ανεξάρτητης αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε την περίοδο 2016-2017 (διενεργήθηκε μία αξιολόγηση για κάθε μηχανισμό, συμπεριλαμβανομένου του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας).

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή ανέθεσε επίσης την εκπόνηση ανεξάρτητης έκθεσης για τη μελέτη του συνόλου των μηχανισμών εξωτερικής δράσης που καλύπτονται από την έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης και για την άντληση βασικών διδαγμάτων και μηνυμάτων από αυτούς⁸.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Το 2018 η Επιτροπή διενήργησε εκτίμηση επιπτώσεων η οποία ανέλυε ποιοι μηχανισμοί εξωτερικής δράσης θα μπορούσαν να εξορθολογιστούν εντασσόμενοι σε έναν ευρύ μηχανισμό.

Η εκτίμηση επιπτώσεων ανέλυσε τις επιπτώσεις του εξορθολογισμού των υπαρχόντων μηχανισμών, δηλαδή του μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής διαδικασίας, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, του ευρωπαϊκού μέσου για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου, του μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, του μηχανισμού συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και του μέσου εταιρικής σχέσης. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας θα πρέπει να παραμείνει αυτοτελής.

Στις 27 Απριλίου 2018 η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου διατύπωσε θετική γνώμη με επιφυλάξεις για την εκτίμηση επιπτώσεων.

Οι κύριες επιφυλάξεις αφορούσαν τον προτεινόμενο Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας και ιδίως τη δομή διακυβέρνησής του, την αιτιολόγηση της συγχώνευσης διαφόρων μηχανισμών σε έναν, τις επιπτώσεις της ένταξης του ETA στον προϋπολογισμό της ΕΕ όσον αφορά τη χρηματοδότηση και την πολιτική, το βασικό επίπεδο χρηματοδότησης, την ιεράρχηση και την πιθανή οριοθέτηση, καθώς και το πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης. Η εκτίμηση επιπτώσεων τροποποιήθηκε αναλόγως για την επίλυση των ζητημάτων που έθεσε η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι καμία από τις επιφυλάξεις της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου δεν αφορούσε τον προτεινόμενο κανονισμό για τη θέσπιση του ΜΠΒ ΙΙΙ ή την αλληλεπίδρασή του με τον ευρύτερο μηχανισμό.

- **Απλούστευση**

Η παρούσα πρόταση εισάγει ελάχιστες αλλαγές στον τρέχοντα κανονισμό. Συμβάλλει στον συνολικό στόχο της απλούστευσης με τους ακόλουθους τρόπους.

⁷ Έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης και σχετικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, που διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

⁸ Έκθεση συνοχής, που διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/europeaid/coherence-report-insights-external-evaluation-external-financing-instruments_en

- Θα εξασφαλίσει τη συνοχή με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας. (Η χρήση θεματικών προγραμμάτων θα είναι συμπληρωματική των γεωγραφικών προγραμμάτων και θα αξιοποιεί την εγγύηση εξωτερικής δράσης που έχει θεσπιστεί στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού).
- Θα συνεχίζει να εφαρμόζει ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για τις εξωτερικές δράσεις με τη χρήση των δημοσιονομικών κανόνων που καθορίζονται στον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (οι οποίοι περιλαμβάνονταν προηγουμένως σε χωριστό κανονισμό σχετικά με κοινούς κανόνες για την εφαρμογή των εξωτερικών δράσεων). Στις περιπτώσεις που είναι δυνατό, θα βασίζεται στον δημοσιονομικό κανονισμό.
- Κατά την εφαρμογή, η αλλαγή στην προσέγγιση του προγραμματισμού θα μειώσει τον αριθμό των προγραμμάτων ανά εταίρο που εγκρίνονται από την Επιτροπή. Θα οδηγήσει επίσης σε απλούστευση προς όφελος των δικαιούχων, οι οποίοι θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις προτεραιότητες που έχουν θέσει με τα δικά τους έγγραφα στρατηγικής, και μεγαλύτερη ανάληψη ευθύνης από τους δικαιούχους.
- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Οι πολιτικές προτεραιότητες του ΜΠΒ ΙΙΙ θα διαμορφωθούν με βάση τις κύριες προτεραιότητες που έχουν τεθεί στη σχετική πολιτική διεύρυνσης και τα έγγραφα στρατηγικής, και δίνουν έμφαση ιδίως στον σεβασμό του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Στην ανακοίνωσή της, της 2ας Μαΐου 2018⁹, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη χορήγηση ποσού 14 500 000 000 EUR (σε τρέχουσες τιμές) για τον νέο Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας για την περίοδο 2021-2027.

Η αναλυτική εκτίμηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων της πρότασης παρουσιάζεται στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που προσαρτάται στην παρούσα πρόταση.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η εφαρμογή θα πρέπει να επιταχυνθεί, ιδίως κατά τα πρώτα έτη, ώστε να αποφευχθούν διαρθρωτικές καθυστερήσεις στην ανάθεση συμβάσεων και την υλοποίηση, και για να απορροφηθούν σταδιακά οι τρέχουσες καθυστερήσεις. Η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην έμμεση διαχείριση με δικαιούχους. Η ενδιάμεση αξιολόγηση κατέδειξε ότι, παρόλο που ο αντίκτυπος όσον αφορά την αυξημένη ανάληψη ευθύνης θεωρείται θετικός, οι επιδόσεις όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων δεν ήταν ικανοποιητικές και έχουν σημειωθεί σημαντικές καθυστερήσεις στην εκτέλεση, ιδίως στην Τουρκία.

Θα πραγματοποιηθεί παρακολούθηση με βάση τους δείκτες που καθορίζονται στην πρόταση. Οι σχετικοί δείκτες επιδόσεων θα καθοριστούν και θα συμπεριληφθούν στο πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ και αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων θα επιβληθούν στους αποδέκτες κονδυλίων της ΕΕ. Οι εκθέσεις για τη διεύρυνση θα χρησιμεύσουν ως

⁹ COM(2018) 321 final της 2.5.2018.

σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της βοήθειας που παρέχεται μέσω του ΜΠΒ III. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα στοιχεία με τα οποία παρακολουθούνται η εκτέλεση και τα αποτελέσματα συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τακτικά τις δράσεις της και θα εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με τις παραγράφους 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016¹⁰, στην οποία τα τρία θεσμικά όργανα επιβεβαίωσαν ότι οι αξιολογήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και πολιτικής θα πρέπει να αποτελούν τη βάση των εκτιμήσεων επιπτώσεων των επιλογών περαιτέρω δράσης, η Επιτροπή θα διενεργήσει ενδιάμεση και τελική αξιολόγηση. Με τις αξιολογήσεις θα εκτιμηθούν τα αποτελέσματα του μηχανισμού στην πράξη, βάσει των σχετικών δεικτών και στόχων του μηχανισμού και βάσει λεπτομερούς ανάλυσης του βαθμού στον οποίο ο μηχανισμός μπορεί να θεωρηθεί σημαντικός, αποτελεσματικός και αποδοτικός, και ότι προσφέρει αρκετή ενωσιακή προστιθέμενη αξία και εμφανίζει συνοχή με άλλες πολιτικές της ΕΕ. Στις αξιολογήσεις θα περιλαμβάνονται τα διδάγματα που αποκομίστηκαν, με σκοπό τον εντοπισμό τυχόν ελλείψεων ή προβλημάτων και των περιθωρίων περαιτέρω βελτίωσης των δράσεων ή των αποτελεσμάτων τους και τη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης ή του αντίκτυπού τους.

Τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων, συνοδευόμενα από παρατηρήσεις, θα ανακοινωθούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

• **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Στο μέτρο του δυνατού, η παρούσα πρόταση ακολουθεί παρόμοια δομή με τα άλλα προγράμματα της Ένωσης. Επίσης, δίνει προτεραιότητα σε ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για τις εξωτερικές δράσεις. Αυτό επιτυγχάνεται επί του παρόντος μέσω των κοινών κανόνων για την εφαρμογή των εξωτερικών δράσεων, οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί στον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας. Για να διατηρηθούν τα οφέλη που προκύπτουν από την απλούστευση, η πρόταση περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερο παραπομπές προς τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας.

Στο κεφάλαιο I ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού και καθορίζονται ορισμοί, στόχοι, ο προϋπολογισμός και ένα σύνολο διατάξεων που ισχύουν για σειρά προγραμμάτων. Οι ορισμοί ευθυγραμμίζονται με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, ενώ λαμβάνεται δέουσα μέριμνα ώστε να αποφευχθεί η επανάληψη του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι στόχοι παραμένουν σε μεγάλο βαθμό παρόμοιοι με τους στόχους του προηγούμενου ΜΠΒ II, με μόνη διαφορά ότι είναι δομημένοι με μεγαλύτερη συνοχή ώστε να αποτυπώνουν τη συνολική πρόθεση της κατάρτισης προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων, στο πλαίσιο του οποίου συγκεκριμένοι στόχοι έχουν αντιστοιχιστεί σε κονδύλια του προϋπολογισμού (Τίτλοι). Καθορίζεται το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού, με σκοπό να διατηρηθεί όσο το δυνατόν πιο ευέλικτος. Εξαιρέση σε αυτόν τον κανόνα αποτελεί ο καθορισμός μέγιστου ποσού δαπανών που προβλέπονται για διασυνοριακά προγράμματα, ώστε να διατηρηθεί ο τρέχων όγκος των δαπανών. Οι διατάξεις που εφαρμόζονται σε σειρά προγραμμάτων συμβάλλουν στον συνολικό στόχο της απλούστευσης, καθώς καθίσταται

¹⁰ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, της 13ης Απριλίου 2016· ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1-14.

σαφές ποιο ενιαίο σύνολο κανόνων εφαρμόζεται όταν ο ΜΠΒ ΙΙΙ συνεισφέρει σε άλλα προγράμματα.

Το κεφάλαιο ΙΙ εξασφαλίζει τη συνοχή με το συνολικό πλαίσιο πολιτικής. Προβλέπει επίσης δέσμευση για στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή και ο συνολικός συντονισμός των χορηγών βοήθειας.

Στο κεφάλαιο ΙΙΙ περιγράφονται λεπτομερώς τα διάφορα στάδια εφαρμογής, από τον καθορισμό του πλαισίου προγραμματισμού του ΜΠΒ ΙΙΙ έως την έγκριση των ετήσιων και πολυετών σχεδίων δράσης και μέτρων. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ μετατοπίζει το επίκεντρο της προσοχής από τα κονδύλια ανά εταίρο στις επιδόσεις ως προς την επίτευξη των στόχων. Η βοήθεια θα εξακολουθήσει να είναι στοχευμένη και προσαρμοσμένη στις συνθήκες που επικρατούν ειδικά σε κάθε δικαιούχο. Ωστόσο, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση θα πρέπει, πέραν της αρχής του «δίκαιου μεριδίου», να βασίζεται σε κριτήρια όπως η ωριμότητα του έργου/προγράμματος, ο αναμενόμενος αντίκτυπος και η πρόοδος όσον αφορά το κράτος δικαίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τη διακυβέρνηση. Επομένως, ο μηχανισμός επιβράβευσης των επιδόσεων είναι ενσωματωμένος στο σύνολο των κονδυλίων.

Η πρόταση διατηρεί ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για την έγκριση ετήσιων και πολυετών σχεδίων, όπως καθορίζεται στον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας. Δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στους κανόνες που αποτελούσαν μέρος των κοινών κανόνων για την εφαρμογή των εξωτερικών δράσεων.

Το κεφάλαιο ΙV εισάγει στην πρόταση κανόνες επιλεξιμότητας, οι οποίοι καθορίζονταν προηγουμένως στους κοινούς κανόνες για την εφαρμογή των εξωτερικών δράσεων.

Το κεφάλαιο V ορίζει ότι η εγγύηση από τον προϋπολογισμό που παρέχεται σύμφωνα με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας θα καλύπτει επίσης τους δικαιούχους του ΜΠΒ ΙΙΙ. Η διακυβέρνηση που θεσπίζεται για τα χρηματοδοτικά μέσα βάσει του ΜΠΒ ΙΙΙ, ιδίως το πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια, θα συνεχίσει να διέπει τις πράξεις που καλύπτονται από την εγγύηση.

Στο κεφάλαιο VI καθορίζονται ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων που θα πρέπει να εξακολουθήσουν να καλύπτονται από ένα κοινό σύνολο κανόνων, όπως ορίζεται στον [Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας].

Στο κεφάλαιο VII καθορίζονται τελικές και μεταβατικές διατάξεις. Ειδικότερα, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν διακοπή, ο ΜΠΒ ΙΙ θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται στις πράξεις που χρηματοδοτούνται από τον εν λόγω κανονισμό.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014¹³ λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα των εξωτερικών δράσεων της Ένωσης, θα πρέπει να διατηρηθεί ένα πλαίσιο για τον σχεδιασμό και την παροχή εξωτερικής βοήθειας.
- (2) Οι στόχοι του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας είναι σαφώς διακριτοί από τους γενικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, καθώς σκοπός του παρόντος μηχανισμού είναι να προετοιμάσει τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι για τη μελλοντική τους ένταξη στην Ένωση και να υποστηρίξει τη διαδικασία προσχώρησής τους. Είναι επομένως απαραίτητο να υπάρχει ένας ειδικός μηχανισμός για την υποστήριξη της διεύρυνσης, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται ότι θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τους γενικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και ιδίως ως προς τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ).
- (3) Το άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) προβλέπει ότι κάθε ευρωπαϊκό κράτος που σέβεται τις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, και δεσμεύεται να προάγει αυτές τις αξίες μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Ευρωπαϊκό κράτος που έχει υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ένωση μπορεί να γίνει μέλος μόνο εφόσον επιβεβαιωθεί ότι πληροί τα κριτήρια μέλους που καθορίστηκαν στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού

¹¹ ΕΕ C της , σ. .

¹² ΕΕ C της , σ. .

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) (ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 11).

Συμβουλίου της Κοπεγχάγης τον Ιούνιο του 1993 («κριτήρια της Κοπεγχάγης») και υπό την προϋπόθεση ότι η Ένωση έχει την ικανότητα να εντάξει το νέο μέλος. Τα κριτήρια της Κοπεγχάγης συνδέονται με τη σταθερότητα θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων, την ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς, καθώς και την ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης, και την ικανότητα του νέου μέλους να αναλάβει όχι μόνο τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις βάσει των Συνθηκών, συμπεριλαμβανομένης της προσήλωσης στους στόχους της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

- (4) Η διαδικασία διεύρυνσης βασίζεται σε καθορισμένα κριτήρια και σε δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις. Κάθε δικαιούχος αξιολογείται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Η αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου και ο εντοπισμός των ελλείψεων αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων και καθοδήγησης στους δικαιούχους του παραρτήματος Ι ώστε να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες εκτενείς μεταρρυθμίσεις. Προκειμένου η προοπτική της διεύρυνσης να καταστεί πραγματικότητα, η σταθερή δέσμευση στην αρχή «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές»¹⁴ παραμένει ζήτημα ουσιαστικής σημασίας. Η πρόοδος προς την προσχώρηση εξαρτάται από τον σεβασμό των αξιών της Ένωσης από κάθε υποψήφια χώρα ή οντότητα και από την ικανότητά της να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση του πολιτικού, θεσμικού, νομικού, διοικητικού και οικονομικού της συστήματος με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.
- (5) Η πολιτική της Ένωσης για τη διεύρυνση αποτελεί επένδυση για την ειρήνη, την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην Ευρώπη. Παρέχει μεγαλύτερες οικονομικές και εμπορικές ευκαιρίες προς το αμοιβαίο όφελος της Ένωσης και των επίδοξων κρατών μελών. Η προοπτική της προσχώρησης στην Ένωση έχει ισχυρό μετασχηματιστικό αντίκτυπο, διότι ενσωματώνει θετικές δημοκρατικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.
- (6) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επανέλαβε τη σταθερή, βάσει των επιδόσεων, προοπτική προσχώρησης στην ΕΕ για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους»¹⁵. Αυτό αποτελεί ένα ισχυρό μήνυμα για την ενθάρρυνση όλων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων καθώς και ένδειξη της δέσμευσης που ανέλαβε η ΕΕ για το ευρωπαϊκό μέλλον τους.
- (7) Βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται επίσης βάσει των συμφωνιών που έχουν συναφθεί από την Ένωση με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι. Η βοήθεια θα πρέπει κυρίως να εστιάζεται στην υποστήριξη των δικαιούχων του παραρτήματος Ι ώστε να ενισχύσουν τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, να μεταρρυθμίσουν

¹⁴ Η προσέγγιση «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» συνδέει το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα με τους άλλους δύο τομείς κρίσιμης σημασίας της διαδικασίας προσχώρησης: την οικονομική διακυβέρνηση —ενισχυμένη εστίαση στην οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας— και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Καθεμία από τις τρεις «θεμελιώδεις αρχές» είναι κρίσιμης σημασίας για τις διαδικασίες μεταρρύθμισης των υποψήφιων χωρών και δυνάμει υποψήφιων χωρών ή οντοτήτων και ανταποκρίνεται σε βασικές ανησυχίες των πολιτών.

¹⁵ COM(2018) 65 final, που διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1529329121422&uri=CELEX:52018DC0065>

το δικαστικό σύστημα και τη δημόσια διοίκηση, να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να προωθούν την ισότητα των φύλων, την ανεκτικότητα, την κοινωνική ένταξη και την εξάλειψη των διακρίσεων. Η βοήθεια θα πρέπει να υποστηρίζει επίσης τις βασικές αρχές και τα δικαιώματα που καθορίζονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων¹⁶. Η βοήθεια θα εξακολουθήσει να αποτελεί στήριγμα για τις προσπάθειές τους για προώθηση της περιφερειακής, της μακροπεριφερειακής και της διασυνοριακής συνεργασίας, καθώς και της εδαφικής ανάπτυξης, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής μακροπεριφερειακών στρατηγικών της Ένωσης. Θα πρέπει επίσης να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, καθώς και την οικονομική διακυβέρνηση, προωθώντας ένα πρόγραμμα για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης, της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης, της ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας, καθώς επίσης και σύμφωνα με την εμβληματική πρωτοβουλία ψηφιακού θεματολογίου για τα Δυτικά Βαλκάνια.

- (8) Η Ένωση θα πρέπει να παράσχει στήριξη για την πορεία προς την ένταξη, με βάση την εμπειρία των κρατών μελών της, προς όφελος των δικαιούχων του παραρτήματος I. Η εν λόγω συνεργασία θα πρέπει να επικεντρώνεται κυρίως στην ανταλλαγή των εμπειριών που απέκτησαν τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία των μεταρρυθμίσεων.
- (9) Η ενισχυμένη στρατηγική και επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των δικαιούχων του παραρτήματος I στον τομέα της ασφάλειας είναι καθοριστική για την αποτελεσματική και αποδοτική αντιμετώπιση των απειλών κατά της ασφάλειας και των τρομοκρατικών απειλών.
- (10) Είναι απαραίτητο να εντατικοποιηθεί η συνεργασία στον τομέα της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των συνόρων, μέσω της εξασφάλισης πρόσβασης σε διεθνή προστασία, της ανταλλαγής σχετικών πληροφοριών, της ενίσχυσης των αναπτυξιακών οφελών της μετανάστευσης, της διευκόλυνσης της νόμιμης μετανάστευσης και της μετανάστευσης για λόγους εργασίας, της αναβάθμισης των συνοριακών ελέγχων και της συνέχισης της προσπάθειας κατά της παράτυπης μετανάστευσης, της εμπορίας ανθρώπων και της σωματεμπορίας και της παράνομης διακίνησης μεταναστών.
- (11) Η ενίσχυση του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και η χρηστή διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, παραμένουν βασικές προκλήσεις για τους περισσότερους δικαιούχους του παραρτήματος I και είναι ζωτικής σημασίας για να μπορέσουν οι δικαιούχοι να προσεγγίσουν περαιτέρω την Ένωση και, εν συνεχεία, να αναλάβουν πλήρως την ευθύνη των υποχρεώσεών τους ως μελών της Ένωσης. Λόγω του μάλλον μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των μεταρρυθμίσεων που επιδιώκονται στους εν λόγω τομείς και της ανάγκης δημιουργίας ιστορικού επιδόσεων, η χρηματοδοτική βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να ασχοληθεί με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται στους δικαιούχους του παραρτήματος I το συντομότερο δυνατόν.

¹⁶ Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε επίσημα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής για τη δίκαιη απασχόληση και την ανάπτυξη, που πραγματοποιήθηκε στο Γκέτεμποργκ στις 17 Νοεμβρίου 2017.

- (12) Σύμφωνα με την αρχή της συμμετοχικής δημοκρατίας, θα πρέπει να ενθαρρύνεται από την Επιτροπή η κοινοβουλευτική εποπτεία κάθε δικαιούχου που παρατίθεται στο παράρτημα Ι.
- (13) Οι δικαιούχοι του παραρτήματος Ι είναι ανάγκη να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή, και να ευθυγραμμιστούν με τις προσπάθειες της Ένωσης για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων. Εκφράζοντας τη σημασία της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού και τη δέσμευση στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, το παρόν πρόγραμμα θα συνεισφέρει στην ενσωμάτωση δράσεων για το κλίμα και στην επίτευξη ενός στόχου σύμφωνα με τον οποίο το 25 % των συνολικών δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ θα κατευθύνεται σε κλιματικούς σκοπούς. Οι δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος αναμένεται ότι θα συνεισφέρουν το 16 % του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου του προγράμματος σε κλιματικούς σκοπούς. Οι σχετικές δράσεις θα προσδιορίζονται κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της υλοποίησης του προγράμματος, και η συνολική συνεισφορά του προγράμματος θα εκτιμάται στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών αξιολόγησης και επανεξέτασης.
- (14) Οι δράσεις δυνάμει του παρόντος μηχανισμού θα πρέπει να υποστηρίζουν την υλοποίηση της ατζέντας του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, που αποτελεί οικουμενική ατζέντα την οποία έχουν δεσμευτεί να υλοποιήσουν πλήρως η ΕΕ και τα κράτη μέλη της και έχουν προσυπογράψει όλοι οι δικαιούχοι του παραρτήματος Ι.
- (15) Ο παρών κανονισμός προβλέπει χρηματοδοτικό κονδύλιο για την περίοδο εφαρμογής του, το οποίο θα αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του [να επικαιροποιηθεί η παραπομπή κατάλληλα, σύμφωνα με τη νέα διοργανική συμφωνία: σημείο 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση¹⁷], για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.
- (16) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση, τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα της ενίσχυσής τους, ιδίως με τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για τη βελτίωση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας, μεταξύ άλλων μέσω τακτικών διαβουλεύσεων με τους άλλους χορηγούς βοήθειας. Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να ενισχυθεί τόσο με προγράμματα που εφαρμόζονται μέσω κρατικών φορέων όσο και ως άμεσης αποδέκτριας της βοήθειας της Ένωσης.
- (17) Οι προτεραιότητες δράσης για την επίτευξη των στόχων στους σχετικούς τομείς πολιτικής που θα υποστηριχθούν βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να προσδιοριστούν σε πλαίσιο προγραμματισμού που θα συντάξει η Επιτροπή για τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, σε συνεργασία με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι, βάσει του θεματολογίου της διεύρυνσης και των ειδικών αναγκών τους, σύμφωνα με τους

¹⁷ Παραπομπή που πρέπει να επικαιροποιηθεί: ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1. Η συμφωνία διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ELL&toc=OJ:C:2013:373:TOC

γενικούς και ειδικούς στόχους που καθορίζονται από τον παρόντα κανονισμό, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των σχετικών εθνικών στρατηγικών. Το πλαίσιο προγραμματισμού θα πρέπει να προσδιορίζει τους τομείς που θα υποστηριχθούν μέσω της βοήθειας και μια ενδεικτική κατανομή κονδυλίων ανά τομέα παροχής στήριξης, συμπεριλαμβανομένης μιας εκτίμησης των δαπανών που αφορούν το κλίμα.

- (18) Η Ένωση έχει συμφέρον να στηρίζει τις προσπάθειες των δικαιούχων του παραρτήματος I για μεταρρυθμίσεις, με σκοπό την ένταξή τους στην Ένωση. Η διαχείριση της βοήθειας θα πρέπει να εστιάζεται ιδιαιτέρως στα αποτελέσματα και να δίνει κίνητρα σε όσους αποδεικνύουν έμπρακτα την τήρηση των δεσμεύσεών τους για μεταρρυθμίσεις, μέσω της αποδοτικής υλοποίησης της προενταξιακής βοήθειας και της προόδου ως προς την εκπλήρωση των κριτηρίων ένταξης.
- (19) Η μετάβαση από την άμεση διαχείριση των προενταξιακών κονδυλίων από την Επιτροπή στην έμμεση διαχείριση από τους δικαιούχους του παραρτήματος I θα πρέπει να γίνεται σταδιακά και σύμφωνα με τις αντίστοιχες ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων. Για τη διαχείριση της βοήθειας θα πρέπει να συνεχιστεί η χρήση των δομών και των μηχανισμών η αξία των οποίων αποδείχτηκε κατά την προενταξιακή διαδικασία.
- (20) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη δυνατή χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Θα το επιτύχει αυτό μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των μέσων εξωτερικής χρηματοδότησης της Ένωσης, καθώς και μέσω της δημιουργίας συνεργειών με άλλες πολιτικές και προγράμματα της Ένωσης. Αυτό περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα με τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή.
- (21) Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των συνδυασμένων πρωτοβουλιών για την επίτευξη κοινού στόχου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να μπορεί να συνεισφέρει σε δράσεις στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, εφόσον η συνεισφορά δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες.
- (22) Η χρηματοδότηση με βάση τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση δράσεων που εντάσσονται στη διεθνή διάσταση του κανονισμού Erasmus, οι οποίες θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τον κανονισμό Erasmus¹⁸.
- (23) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι κανόνες αυτοί θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και προσδιορίζουν συγκεκριμένα τη διαδικασία για τον καθορισμό και την εκτέλεση του προϋπολογισμού, μέσω επιχορηγήσεων, δημοσίων συμβάσεων, βραβείων και έμμεσης διαχείρισης, χρηματοδοτικής ενίσχυσης, δημοσιονομικής στήριξης, καταπιστευματικών ταμείων, χρηματοδοτικών μέσων και εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό, και προβλέπουν ελέγχους σχετικά με την ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορούν επίσης την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σε περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη και σε τρίτες χώρες, δεδομένου ότι ο σεβασμός του

¹⁸

Νέος κανονισμός Erasmus

κράτους δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική χρηματοδότηση της ΕΕ.

- (24) Τα είδη χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εφαρμογής σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλλουν στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη χρήση κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών, καθώς και τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με δαπάνες αναφερόμενες στο άρθρο 125 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (25) Η Ένωση θα πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζει κοινούς κανόνες για την εφαρμογή εξωτερικών δράσεων. Οι κανόνες και οι διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) [ΜΓΑΔΣ] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Θα πρέπει να καθοριστούν πρόσθετες λεπτομερείς διατάξεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων καταστάσεων, ιδίως στους τομείς της διασυνοριακής συνεργασίας, της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.
- (26) Οι εξωτερικές δράσεις υλοποιούνται συχνά σε ένα εξαιρετικά ευμετάβλητο περιβάλλον το οποίο επιβάλλει τη συνεχή και ταχεία προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των εταίρων της Ένωσης και στις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τη χρηστή διακυβέρνηση, την ασφάλεια και τη σταθερότητα, την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, την παράτυπη μετανάστευση και τις βασικές αιτίες της. Για να συμβιβαστεί η αρχή της προβλεψιμότητας με την ανάγκη ταχείας αντίδρασης στις νέες ανάγκες απαιτείται συνεπώς η προσαρμογή της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των προγραμμάτων. Για να επιτρέψει στην Ένωση να αυξήσει την ικανότητά της να ανταποκρίνεται σε απρόβλεπτες ανάγκες, σεβόμενη την αρχή του ετήσιου καθορισμού του προϋπολογισμού της Ένωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διατηρεί την ευελιξία που επιτρέπεται ήδη από τον δημοσιονομικό κανονισμό για άλλες πολιτικές, κυρίως τις μεταφορές και τις αλλαγές στη δέσμευση ήδη αναληφθέντων κεφαλαίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των πόρων της ΕΕ τόσο για τους πολίτες της ΕΕ όσο και για τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι, μεγιστοποιώντας έτσι τους πόρους της ΕΕ που είναι διαθέσιμοι για τις παρεμβάσεις εξωτερικής δράσης της ΕΕ.
- (27) Το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ΕΤΒΑ+), ως συνέχεια του προηγούμενου, θα πρέπει να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο χρηματοδοτικό σχήμα για την παροχή χρηματοδότησης με τη μορφή επιχορηγήσεων, εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό και άλλων χρηματοδοτικών μέσων σε όλον τον κόσμο, μεταξύ άλλων προς τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι. Το πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια θα πρέπει να συνεχίσει να εξασφαλίζει τη διακυβέρνηση των πράξεων που εκτελούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (28) Η εγγύηση εξωτερικής δράσης θα πρέπει να υποστηρίζει τις πράξεις του ΕΤΒΑ+ και ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να συνεισφέρει στην κάλυψη αναγκών προβλέψεων σχετικά με τις πράξεις προς όφελος των δικαιούχων του παραρτήματος Ι, συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής.

- (29) Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ της εκτέλεσης των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας και του πλαισίου που έχει θεσπιστεί μέσω των προγραμμάτων εξωτερικής δράσης, καθώς και του μηχανισμού για την εδαφική συνεργασία. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις συγχρηματοδότησης.
- (30) Τα ετήσια ή πολυετή σχέδια δράσης και μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 8 αποτελούν προγράμματα εργασίας δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα ετήσια ή πολυετή σχέδια δράσης αποτελούνται από ένα σύνολο μέτρων που έχουν ομαδοποιηθεί σε ένα έγγραφο.
- (31) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου²⁰, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου²¹ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου²², τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αποτελεσματικών και αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού, της διόρθωσης και της διερεύνησης παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης, της ανάκτησης των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, της επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να διερευνά και να ασκεί δίωξη σε υποθέσεις απάτης και άλλων ποινικών αδικημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης οφείλει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, την OLAF, κατά περίπτωση, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) και να μεριμνά ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

²⁰ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.95, σ. 1).

²¹ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτόπιως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.96, σ. 2).

²² Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

²³ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα. Οι δικαιούχοι του παραρτήματος I θα πρέπει επίσης να αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή τις παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πρώτης διοικητικής ή δικαστικής πράξης διαπίστωσης και την κρατούν ενήμερη σχετικά με την πρόοδο της διοικητικής και νομικής διαδικασίας. Με στόχο την εναρμόνιση των ορθών πρακτικών στα κράτη μέλη, η εν λόγω αναφορά θα πρέπει να υποβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα, με τη χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών που έχει θεσπιστεί από την Επιτροπή.

- (32) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη μεταβολές του πλαισίου πολιτικής για τη διεύρυνση ή σημαντικές εξελίξεις στους δικαιούχους του παραρτήματος I, θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ό,τι αφορά την προσαρμογή και την επικαιροποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια που αναφέρονται στο παραρτήματα II και III. Έχει ιδιαίτερη σημασία η Επιτροπή να διεξαγάγει ουσιαστικές διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, σύμφωνα μάλιστα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου της 13ης Απριλίου 2016. Ειδικότερα, προκειμένου να εξασφαλιστεί ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (33) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως σχετικά με τους ειδικούς όρους και τις δομές για την έμμεση διαχείριση με τους δικαιούχους του παραρτήματος I και την υλοποίηση της βοήθειας αγροτικής ανάπτυξης, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον [κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁴]. Κατά τον καθορισμό των ενιαίων προϋποθέσεων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα διδάγματα από τη διαχείριση και εκτέλεση της προενταξιακής βοήθειας στο παρελθόν. Οι εν λόγω ενιαίες προϋποθέσεις θα πρέπει να τροποποιηθούν αν το απαιτούν οι περιστάσεις.
- (34) Η επιτροπή που συστήνεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι αρμόδια για νομικές πράξεις και δεσμεύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006²⁵ και τον κανονισμό 231/2014, καθώς και για την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου²⁶.

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

²⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (IPA) (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 82).

²⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2667/2000 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης (ΕΕ L 65 της 7.3.2006, σ. 5).

- (35) Για να καταστεί δυνατή η ταχεία εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την [νωρίτερα από την εικοστή] ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το πρόγραμμα «Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας» («ΜΠΒ ΙΙΙ»).

Καθορίζει τους στόχους του, τον προϋπολογισμό για την περίοδο 2021-2027, τις μορφές ενωσιακής βοήθειας και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω βοήθειας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύει ο ακόλουθος ορισμός:

«διασυνοριακή συνεργασία»: συνεργασία μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και δικαιούχων του παραρτήματος Ι, μεταξύ δύο ή περισσότερων δικαιούχων του παραρτήματος Ι ή μεταξύ δικαιούχων του παραρτήματος Ι και χωρών και εδαφών που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ], όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του [κανονισμού ΕΕΣ]²⁷.

Άρθρο 3

Στόχοι του ΜΠΒ ΙΙΙ

1. Γενικός στόχος του ΜΠΒ ΙΙΙ είναι να στηρίζει τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι προκειμένου να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τις πολιτικές, θεσμικές, νομικές, διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις τις οποίες απαιτείται να πραγματοποιήσουν οι εν λόγω δικαιούχοι για να συμμορφωθούν με τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης, ώστε να καταστούν μέλη της Ένωσης, γεγονός που θα συμβάλλει στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία τους.
2. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
 - α) να ενισχύσει το κράτος δικαίου, τη δημοκρατία, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου, την κοινωνία των πολιτών και την ασφάλεια, καθώς και να βελτιώσει τη

²⁷ COM(2018) 374 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης.

διαχείριση της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των συνόρων·

- β) να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και να υποστηρίξει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη χρηστή διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα·
 - γ) να διαμορφώσει τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές των δικαιούχων του παραρτήματος Ι σύμφωνα με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης και να ενισχύσει τη συμφιλίωση και τις σχέσεις καλής γειτονίας, καθώς και τις διαπροσωπικές επαφές και την επικοινωνία·
 - δ) να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω της αυξημένης συνδεσιμότητας και της περιφερειακής ανάπτυξης, της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης, των κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης, να ενισχύσει την προστασία του περιβάλλοντος, να αυξήσει την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, να επιταχύνει τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και να αναπτύξει την ψηφιακή οικονομία και κοινωνία·
 - ε) να υποστηρίξει την εδαφική και διασυνοριακή συνεργασία.
3. Σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους, καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ θεματικές προτεραιότητες για την παροχή βοήθειας ανάλογα με τις ανάγκες και τις ικανότητες των δικαιούχων του παραρτήματος Ι. Στο παράρτημα ΙΙΙ καθορίζονται θεματικές προτεραιότητες για τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος Ι. Καθεμιά από τις εν λόγω θεματικές προτεραιότητες μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη περισσότερων τους ενός ειδικών στόχων.

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του ΜΠΒ ΙΙΙ για την περίοδο 2021-2027 ανέρχεται σε 14 500 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
2. Το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να χρησιμοποιείται για τεχνική και διοικητική βοήθεια για την εφαρμογή του προγράμματος, όπως π.χ. για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των εταιρικών συστημάτων πληροφορικής, και δραστηριότητες που αφορούν την προετοιμασία του επόμενου προγράμματος παροχής προενταξιακής βοήθειας, σύμφωνα με το άρθρο 20 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ].

Άρθρο 5

Κοινές διατάξεις προγραμμάτων

1. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, εξασφαλίζεται η συνοχή, η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα με άλλους τομείς εξωτερικής δράσης της Ένωσης, με άλλες σχετικές πολιτικές και προγράμματα της Ένωσης, καθώς και η συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών.

2. Ο [κανονισμός ΜΓΑΔΣ] εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που υλοποιούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό.
3. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ συνεισφέρει σε δράσεις που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με τον κανονισμό [Erasmus²⁸]. Ο [κανονισμός (ΕΕ) Erasmus] εφαρμόζεται κατά τη χρήση των εν λόγω κονδυλίων. Για αυτόν τον σκοπό, η συνεισφορά του ΜΠΒ ΙΙΙ περιλαμβάνεται στο ενιαίο ενδεικτικό έγγραφο προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 7 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ] και εκδίδεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό.
4. Βοήθεια βάσει του ΜΠΒ ΙΙΙ μπορεί να παρέχεται για το είδος δράσεων που προβλέπονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης²⁹, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο³⁰ και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης³¹.
5. Το [ΕΤΠΑ]³² συνεισφέρει στα προγράμματα ή μέτρα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δικαιούχων του παραρτήματος Ι και κρατών μελών. Αυτά τα προγράμματα και μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 16. Το ύψος της συνεισφοράς από τον ΜΠΒ για προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του [κανονισμού ΕΕΣ]. Η διαχείριση των προγραμμάτων του ΜΠΒ για τη διασυνοριακή συνεργασία πραγματοποιείται σύμφωνα με τον [κανονισμό ΕΕΣ].
6. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει του [κανονισμού ΕΕΣ] και στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι του παραρτήματος Ι του παρόντος κανονισμού.
7. Κατά περίπτωση, άλλα προγράμματα της Ένωσης είναι δυνατόν να συνεισφέρουν σε δράσεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 8, εφόσον η συνεισφορά δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες. Ο παρών κανονισμός είναι επίσης δυνατόν να συνεισφέρει σε μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, εφόσον η συνεισφορά δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες. Στις περιπτώσεις αυτές, το πρόγραμμα εργασίας που καλύπτει τις εν λόγω δράσεις καθορίζει το εφαρμοστέο σύνολο κανόνων.

²⁸ COM(2018) 367 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013.

²⁹ COM(2018) 372 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

³⁰ COM(2018) 382 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+).

³¹ COM(2018) 392 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

³² COM(2018) 372 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

8. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις, για τη διασφάλιση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της ενωσιακής χρηματοδότησης ή για την προαγωγή της περιφερειακής συνεργασίας, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επεκτείνει την επιλεξιμότητα των προγραμμάτων δράσης και των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 σε χώρες, εδάφη και περιοχές πέραν αυτών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, όταν το προς εφαρμογή πρόγραμμα ή μέτρο έχει παγκόσμιο, περιφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Άρθρο 6

Πλαίσιο πολιτικής και γενικές αρχές

1. Το πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση που έχει καθοριστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, οι συμφωνίες που θεσπίζουν νομικά δεσμευτική σχέση με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι, καθώς και σχετικά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ανακοινώσεις της Επιτροπής ή κοινές ανακοινώσεις της Επιτροπής και της ύπατης εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας αποτελούν το συνολικό πλαίσιο πολιτικής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή διασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ της βοήθειας και του πλαισίου πολιτικής για τη διεύρυνση.
2. Τα προγράμματα και οι δράσεις δυνάμει του παρόντος κανονισμού ενσωματώνουν τη διάσταση της κλιματικής αλλαγής, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ισότητας των φύλων και λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, τις διασυνδέσεις μεταξύ των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης³³, για την προαγωγή ολοκληρωμένων δράσεων που μπορούν να δημιουργήσουν παράλληλα οφέλη και να εκπληρώσουν πολλαπλούς στόχους με συνεκτικό τρόπο.
3. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν τη συνοχή και επιδιώκουν την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης μεταξύ της βοήθειας που παρέχεται από τον ΜΠΒ ΙΙΙ και άλλης βοήθειας παρεχόμενης από την Ένωση, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής βοήθειας και για την εναρμόνιση των πολιτικών και των διαδικασιών, ιδίως των διεθνών αρχών για την αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης³⁴. Ο συντονισμός επιβάλλει τακτικές διαβουλεύσεις, συχνές ανταλλαγές πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας και συναντήσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό τον συντονισμό της βοήθειας, και αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της διαδικασίας προγραμματισμού της Ένωσης και των κρατών μελών.
4. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, λαμβάνει επίσης τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα με τους πολυμερείς

³³ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

³⁴ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

και περιφερειακούς οργανισμούς και φορείς, όπως διεθνείς οργανισμούς και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οργανώσεις και μη ενωσιακούς χορηγούς βοήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 7

Πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ

1. Η βοήθεια δυνάμει του ΜΠΒ ΙΙΙ βασίζεται σε πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ για την επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ θεσπίζεται από την Επιτροπή για τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης.
2. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ λαμβάνει δεόντως υπόψη σχετικές εθνικές στρατηγικές και τομεακές πολιτικές.
Η βοήθεια απευθύνεται στους δικαιούχους του παραρτήματος Ι και είναι προσαρμοσμένη στην ειδική κατάστασή τους, ενώ λαμβάνονται υπόψη οι περαιτέρω προσπάθειες που απαιτούνται για την πλήρωση των κριτηρίων προσχώρησης, καθώς και οι ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων. Η βοήθεια διαφοροποιείται, ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση, ανάλογα με τις ανάγκες, τις δεσμεύσεις για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και την πρόοδο στην υλοποίηση των εν λόγω μεταρρυθμίσεων.
3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, η Επιτροπή θεσπίζει το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ μέσω εκτελεστικής πράξης. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 16.
4. Το πλαίσιο προγραμματισμού της διασυνοριακής συνεργασίας με τα κράτη μέλη θεσπίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του [κανονισμού ΕΕΣ].
5. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ περιλαμβάνει δείκτες για την αξιολόγηση της προόδου σε ό,τι αφορά την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε αυτό.

Άρθρο 8

Εκτελεστικά μέτρα και μέθοδοι

1. Η βοήθεια δυνάμει του ΜΠΒ ΙΙΙ εκτελείται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης ή έμμεσης διαχείρισης σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό μέσω ετήσιων ή πολυετών σχεδίων δράσης και μέτρων που αναφέρονται στον τίτλο ΙΙ κεφάλαιο ΙΙΙ του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ]. Ο τίτλος ΙΙ κεφάλαιο ΙΙΙ του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ] εφαρμόζεται στον παρόντα κανονισμό, με την εξαίρεση του άρθρου 24 παράγραφος 1 [επιλέξιμα πρόσωπα και οντότητες].
2. Σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, μπορούν να θεσπίζονται σχέδια δράσης διάρκειας έως επτά ετών.

Άρθρο 9

Διασυνοριακή συνεργασία

1. Ποσοστό μέχρι 3 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται ενδεικτικά σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος I και κρατών μελών, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητές τους.
2. Το ποσοστό συγχρηματοδότησης από την Ένωση στο επίπεδο κάθε προτεραιότητας δεν υπερβαίνει το 85 % των επιλέξιμων δαπανών ενός προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας. Για την τεχνική βοήθεια το ποσοστό συγχρηματοδότησης από την Ένωση είναι 100 %.
3. Το ύψος της προχρηματοδότησης για τη διασυνοριακή συνεργασία με τα κράτη μέλη καθορίζεται στο πρόγραμμα εργασίας, σύμφωνα με τις ανάγκες των δικαιούχων του παραρτήματος I και δύναται να υπερβαίνει το ποσοστό που αναφέρεται στο άρθρο 49 του κανονισμού ΕΕΣ.
4. Στην περίπτωση διακοπής προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 12 του [κανονισμού ΕΕΣ], η υπολειπόμενη διαθέσιμη στήριξη από τον παρόντα κανονισμό προς το πρόγραμμα που έχει διακοπεί μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση οποιωνδήποτε άλλων δράσεων που είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10

Επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΠΒ III

1. Είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΠΒ III υποβάλλοντες προσφορά, αιτούντες και υποψήφιοι από τις ακόλουθες χώρες:
 - (a) κράτη μέλη, δικαιούχοι του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού, συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και χώρες που υπάγονται στο παράρτημα I του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ] και
 - (b) χώρες για τις οποίες καθιερώνεται από την Επιτροπή αμοιβαία πρόσβαση στην εξωτερική βοήθεια. Η αμοιβαία πρόσβαση μπορεί να χορηγηθεί για περιορισμένη περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, όταν η χώρα παρέχει επιλεξιμότητα με ίσους όρους σε οντότητες από την Ένωση και από χώρες επιλέξιμες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αμοιβαία πρόσβαση κατόπιν διαβούλευσης με τη σχετική ή τις σχετικές δικαιούχους χώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΕΤΒΑ+ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

Άρθρο 11

Χρηματοδοτικά μέσα και εγγύηση εξωτερικής δράσης

1. Οι δικαιούχοι του παραρτήματος I είναι επιλέξιμοι για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ΕΤΒΑ+) και την εγγύηση εξωτερικής δράσης, όπως προβλέπεται στον τίτλο II κεφάλαιο IV του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ]. Για αυτόν τον σκοπό, ο ΜΠΒ III συνεισφέρει στις προβλέψεις σχετικά με την εγγύηση εξωτερικής δράσης που αναφέρεται στο άρθρο 26 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ] κατ' αναλογία προς τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται προς όφελος των δικαιούχων του παραρτήματος I.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 12

Παρακολούθηση, λογιστικός έλεγχος, αξιολόγηση και προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

1. Ο τίτλος II κεφάλαιο V του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ] σχετικά με την παρακολούθηση, την υποβολή αναφορών και την αξιολόγηση εφαρμόζεται στον παρόντα κανονισμό.
2. Στο παράρτημα IV του παρόντος κανονισμού καθορίζονται δείκτες για την παρακολούθηση της εκτέλεσης και της προόδου του ΜΠΒ III ως προς την επίτευξη των ειδικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3.
3. Για τη διασυνοριακή συνεργασία με τα κράτη μέλη, οι σχετικοί δείκτες καθορίζονται στο άρθρο 33 του [κανονισμού ΕΕΣ].
4. Επιπλέον των δεικτών που αναφέρονται στο παράρτημα IV, οι εκθέσεις για τη διεύρυνση λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο αποτελεσμάτων της βοήθειας που παρέχεται μέσω του ΜΠΒ III.
5. Σύμφωνα με το άρθρο 129 του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την εφαρμογή του καθεστώτος έμμεσης διαχείρισης, οι δικαιούχοι του παραρτήματος I αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή τις παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πρώτης διοικητικής ή δικαστικής πράξης διαπίστωσης και την κρατούν ενήμερη σχετικά με την πρόοδο της διοικητικής και νομικής διαδικασίας. Οι αναφορές υποβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, με τη χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών που έχει θεσπίσει η Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Εξουσιοδότηση

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 14 για την τροποποίηση των παραρτημάτων II, III και IV του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 14

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η προβλεπόμενη στο άρθρο 13 εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 13 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Η απόφαση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία την οποία προσδιορίζει. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
5. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 13 αρχίζει να ισχύει μόνον εφόσον δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 15

Θέσπιση περαιτέρω κανόνων εφαρμογής

1. Θεσπίζονται ειδικοί κανόνες για τον καθορισμό ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τις δομές που θα συσταθούν για την προετοιμασία της προσχώρησης και για τη βοήθεια για την αγροτική ανάπτυξη, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16.
2. Όποτε γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 16

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή («επιτροπή του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας»). Η εν λόγω επιτροπή είναι επιτροπή κατά την έννοια του [κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011].
2. Σε περίπτωση που η γνωμοδότηση της επιτροπής πρέπει να ληφθεί μέσω γραπτής διαδικασίας, η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται χωρίς αποτέλεσμα, όταν, εντός της προθεσμίας έκδοσης της γνωμοδότησης, το αποφασίσει ο πρόεδρος της επιτροπής ή το ζητήσουν τα μέλη της επιτροπής με απλή πλειοψηφία.
3. Ένας παρατηρητής της ΕΤΕπ συμμετέχει στις διαδικασίες της επιτροπής για τα θέματα που αφορούν την ΕΤΕπ.
4. Η επιτροπή του ΜΠΒ ΙΙΙ επικουρεί την Επιτροπή και είναι αρμόδια για νομικές πράξεις και δεσμεύσεις δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 και για την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006.
5. Η επιτροπή του ΜΠΒ ΙΙΙ δεν είναι αρμόδια για τη συνεισφορά στο πρόγραμμα Erasmus+ που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3.

Άρθρο 17

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Εφαρμόζονται τα άρθρα 36 και 37 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ].

Άρθρο 18

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των οικείων δράσεων, μέχρι τη λήξη τους, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 [ΜΠΒ ΙΙ] και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 [ΜΠΒ], οι οποίοι εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους. Ο τίτλος ΙΙ κεφάλαιο ΙΙΙ του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ], που προβλεπόταν προηγουμένως στον κανονισμό 236/2014, εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις, με την εξαίρεση του άρθρου 24 παράγραφος 1.
2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για τον ΜΠΒ ΙΙΙ μπορεί επίσης να καλύπτει τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής βοήθειας που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης μεταξύ του ΜΠΒ ΙΙΙ και των μέτρων που είχαν θεσπιστεί στο πλαίσιο του προηγούμενου μηχανισμού, του ΜΠΒ ΙΙ.
3. Αν είναι απαραίτητο, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό πιστώσεις και για μετά το 2027, με σκοπό την κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, ώστε να καταστεί εφικτή η διαχείριση δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την [...] [εικοστή] ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. **1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ**
 - 1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας
 - 1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής (*ομάδα προγραμμάτων*)
 - 1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας
 - 1.4. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας
 - 1.5. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις
 - 1.6. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης

2. **ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**
 - 2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων
 - 2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
 - 2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

3. **ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ**
 - 3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται
 - 3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες
 - 3.2.1. *Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες*
 - 3.2.2. *Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα*
 - 3.2.3. *Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση*
 - 3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής (ομάδα προγραμμάτων)

Ομάδα για την προενταξιακή διαδικασία

1.3. Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά:

νέα δράση

νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο/προπαρασκευαστική δράση³⁵

την παράταση υφιστάμενης δράσης

συγχώνευση ή επαναπροσανατολισμό μίας ή περισσότερων δράσεων προς άλλη/νέα δράση

1.4. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.4.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ) συμβάλλει ευρέως στην επίτευξη των ευρύτερων ευρωπαϊκών στόχων διασφάλισης της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας στην άμεση γειτονία της Ένωσης. Επιπροσθέτως, η εγγύτητα μεταξύ των κρατών μελών και των δικαιούχων και η συνακόλουθη ανάγκη συντονισμού εξασφαλίζουν ότι η στήριξη που παρέχεται στους δικαιούχους βοηθά την ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της όσον αφορά μια βιώσιμη οικονομική ανάκαμψη, τη μετανάστευση, την ασφάλεια, τον ενεργειακό εφοδιασμό, τις μεταφορές, το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Η διαδικασία διεύρυνσης βασίζεται σε καθορισμένα κριτήρια και σε δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις. Κάθε υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια χώρα ή οντότητα αξιολογείται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου και ο εντοπισμός των ελλείψεων αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων και καθοδήγησης στις υποψήφιες χώρες ή δυνάμει υποψήφιες χώρες ή οντότητες, ώστε να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες εκτενείς μεταρρυθμίσεις. Προκειμένου η προοπτική της διεύρυνσης να καταστεί πραγματικότητα, η σταθερή δέσμευση στην αρχή «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» παραμένει ζήτημα ουσιαστικής σημασίας. Η διαδικασία διεύρυνσης ενισχύει την ειρήνη, τη δημοκρατία και τη σταθερότητα στην Ευρώπη και τοποθετεί την Ένωση σε καλύτερη θέση για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η μετασχηματιστική δύναμη της διαδικασίας διεύρυνσης οδηγεί σε μακρόπνοες πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις στους εταίρους στη διαδικασία διεύρυνσης, από τις οποίες ωφελείται και η Ένωση ως σύνολο. Η πρόοδος προς την προσχώρηση εξαρτάται από τον

³⁵ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244(1999) και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

σεβασμό των αξιών της Ένωσης από κάθε υποψήφια χώρα ή οντότητα και από την ικανότητά της να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση του πολιτικού, θεσμικού, νομικού, διοικητικού και οικονομικού της συστήματος με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.

Τον Νοέμβριο του 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χάραξε μια μεσοπρόθεσμη στρατηγική για την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ που εξακολουθεί να ισχύει. Το τρέχον θεματολόγιο διεύρυνσης περιλαμβάνει τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων και την Τουρκία. Έχουν ξεκινήσει οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Τουρκία (2005), το Μαυροβούνιο (2012) και τη Σερβία (2014) ως υποψήφιες χώρες. Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας είναι υποψήφια χώρα από το 2005 και η Αλβανία απέκτησε καθεστώς υποψήφιας χώρας το 2014. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (υποβολή αίτησης για προσχώρηση στην ΕΕ τον Φεβρουάριο του 2016) και το Κοσσυφοπέδιο* (έναρξη ισχύος της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης τον Απρίλιο του 2016) είναι δυνάμει υποψήφιες χώρες ή οντότητες. Στις 17 Απριλίου 2018 η Επιτροπή συνέστησε στο Συμβούλιο την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Αλβανία, δεδομένης της προόδου που έχει σημειωθεί, για τη διατήρηση και την εμβάθυνση της τρέχουσας δυναμικής μεταρρυθμίσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επανέλαβε τη σταθερή, βάσει των επιδόσεων, προοπτική προσχώρησης στην ΕΕ για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στην πρόσφατη ανακοίνωσή της με τίτλο «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους». Αυτό αποτελεί ένα ισχυρό μήνυμα για την ενθάρρυνση όλων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων καθώς και ένδειξη της δέσμευσης που ανέλαβε η ΕΕ για το ευρωπαϊκό μέλλον τους.

Η Επιτροπή έχει διατηρήσει ανοικτό και εποικοδομητικό διάλογο με την Τουρκία και τονίζει σε κάθε ευκαιρία ότι η δηλωθείσα δέσμευση της Τουρκίας να ακολουθήσει τη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ πρέπει να συνοδευτεί από αντίστοιχα μέτρα και μεταρρυθμίσεις. Επιθυμεί επίσης να συνεχίσει να συνεργάζεται με την Τουρκία σε διάφορους βασικούς τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων, της ενέργειας, των μεταφορών, της μετανάστευσης και του ασύλου, της εξωτερικής πολιτικής, της ασφάλειας και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

Ο ΜΠΒ III θα πρέπει να ενταχθεί σαφώς στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής για τα Δυτικά Βαλκάνια και να αποτυπώνει τις εξελίξεις στις σχέσεις με την Τουρκία. Ο ΜΠΒ III αποτυπώνει τους στόχους της νέας στρατηγικής για τα Δυτικά Βαλκάνια με σκοπό: να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των εμβληματικών πρωτοβουλιών που προβλέπονται στη στρατηγική, να υποστηριχθεί η διαδικασία μετασχηματισμού στα Δυτικά Βαλκάνια την επόμενη περίοδο, να εφαρμοστούν εύρωστα προγράμματα οικονομικών μεταρρυθμίσεων και αντίστοιχες ειδικές συστάσεις ανά εταίρο, και να δοθεί εκ νέου έμφαση σε μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για μελλοντική προσχώρηση.

Η στρατηγική για τα Δυτικά Βαλκάνια προβλέπει πιθανή ημερομηνία προσχώρησης (2025) για τουλάχιστον ορισμένες υποψήφιες χώρες ή οντότητες, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις. Πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα για την υποστήριξη της προετοιμασίας και των επενδύσεων που απαιτείται να πραγματοποιηθούν κατά τα έτη πριν από την προσχώρηση, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης μιας σταδιακής και ομαλής μετάβασης από το προενταξιακό καθεστώς στο καθεστώς κράτους μέλους και της παροχής της δυνατότητας

ανάπτυξης της απαραίτητης ικανότητας απορρόφησης πόρων, ιδίως για την εφαρμογή της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής.

- 1.4.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την παρέμβαση της Ένωσης και η οποία είναι επιπρόσθετη στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Η στήριξη της διεύρυνσης της ΕΕ από τη φύση της μπορεί να επιδιωχθεί καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ. Η χορήγηση προενταξιακής βοήθειας στο πλαίσιο ενός ενιαίου μηχανισμού βάσει ενιαίων κριτηρίων είναι αποτελεσματικότερη από τη χορήγηση βοήθειας από πολλαπλές πηγές, όπως από τους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών, σύμφωνα με διάφορες διαδικασίες και προτεραιότητες. Επιπλέον, η πολιτική επιρροή και ισχύς της ΕΕ της επιτρέπουν να συνδιαλέγεται με τις εθνικές αρχές διαθέτοντας μεγαλύτερο κύρος και ασφάλεια δικαίου από ό,τι τα μεμονωμένα κράτη μέλη. Ο μηχανισμός συμπληρώνει την πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης στηρίζοντας πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις σε υποψήφιες χώρες/δυνάμει υποψήφιες χώρες ή οντότητες και χρησιμοποιείται ενεργά για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων με τις δικαιούχους κυβερνήσεις με σκοπό την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, καθώς και των όρων των συμφωνιών σταθεροποίησης και σύνδεσης.

- 1.4.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Η έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης (Δεκέμβριος 2017)³⁶ η οποία αφορούσε δέκα μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης³⁷ —συμπεριλαμβανομένου του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας II (ΜΠΒ II)— κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, συνολικά, οι μηχανισμοί εξωτερικής δράσης επιτελούσαν κατάλληλα τον σκοπό τους και ότι καταγράφονταν θετικές τάσεις σε σχέση με την επίτευξη των στόχων.

Θα απαιτηθούν μόνο ελάχιστες αλλαγές για να ενταχθεί σαφώς στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής για τα Δυτικά Βαλκάνια και να αποτυπώνει τις εξελίξεις στις σχέσεις με την Τουρκία. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες, ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή και συνέργειες με τον ευρύ μηχανισμό, ιδίως όσον αφορά τη συνιστώσα για τα θεματικά προγράμματα και τη μη προγραμματισμένη βοήθεια. Η συμπληρωματικότητα του μηχανισμού με άλλα μέσα εξωτερικής χρηματοδότησης, ιδίως το ΕΜΔΔΑ και τον IcSP, υπήρξε καλή, αλλά ο συντονισμός κατά τη διάρκεια του σταδίου σχεδιασμού και του σταδίου προγραμματισμού ήταν ανεπαρκής. Η στενή ευθυγράμμιση των κύκλων προγραμματισμού του ΜΠΒ με τα

³⁶ Η έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης, COM(2017) 720 final, βασίστηκε σε δέκα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, ένα για κάθε μηχανισμό (βλ. τον σχετικό κατάλογο ακολούθως), τα οποία βασίστηκαν αντιστοίχως σε δέκα ανεξάρτητες αξιολογήσεις. Η ενδιάμεση έκθεση, τα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής και οι ανεξάρτητες αξιολογήσεις διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³⁷ Οι δέκα μηχανισμοί που εξετάστηκαν ήταν οι ακόλουθοι: Μηχανισμός για την Αναπτυξιακή Συνεργασία (DCI)· Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ)· Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)· Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)· Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (IcSP)· Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ)· Μέσο εταιρικής σχέσης (PI)· Μηχανισμός συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (ΜΣΠΑ)· Απόφαση για τη Γροιλανδία· Κοινός εκτελεστικός κανονισμός (CIR).

προγραμματιζόμενα μέρη του ευρέος μηχανισμού θα διευκόλυνε τη συμπληρωματικότητα.

Όσον αφορά τις πολιτικές προτεραιότητες, ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα διαμορφωθεί με βάση τις ακόλουθες βασικές πολιτικές προτεραιότητες: κράτος δικαίου, θεμελιώδη δικαιώματα και διακυβέρνηση· κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη· πολιτικές και κεκτημένο της ΕΕ· και συμφιλίωση, σχέσεις καλής γειτονίας και περιφερειακή συνεργασία. Παρόλο που αυτές οι προτεραιότητες έχουν ήδη τεθεί σαφώς στον ΜΠΒ ΙΙ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη επίσης νέες προκλήσεις, όπως η μετανάστευση, η ασφάλεια και η κλιματική αλλαγή.

Για να ανταποκριθεί στις νέες προτεραιότητες και να αξιοποιήσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν, ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να εναρμονιστεί περαιτέρω με τις πρόσφατες εξελίξεις στην πολιτική διεύρυνσης. Για να επιτευχθεί αυτό απαιτούνται ιδίως στενοί δεσμοί με τους στόχους της νέας στρατηγικής για τα Δυτικά Βαλκάνια, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των εμβληματικών πρωτοβουλιών που καθορίζονται στη στρατηγική, να υποστηριχθεί η διαδικασία μετασχηματισμού στα Δυτικά Βαλκάνια την επόμενη περίοδο, να εφαρμοστούν εύρωστα προγράμματα οικονομικών μεταρρυθμίσεων, ή να δοθεί εκ νέου έμφαση σε μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για μελλοντική προσχώρηση. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία στα χρηματοδοτικά κονδύλια, ώστε να καλύπτονται απρόσμενες/νέες προτεραιότητες και να λαμβάνεται υπόψη η πρόοδος που σημειώνουν οι αντίστοιχες χώρες στην πραγματοποίηση των μεταρρυθμίσεων που συνδέονται με την ΕΕ. Η εφαρμογή θα πρέπει να επιταχυνθεί, ιδίως κατά τα πρώτα έτη, ώστε να αποφευχθούν διαρθρωτικές καθυστερήσεις στη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων και την υλοποίηση, και για να καλυφθούν σταδιακά οι τρέχουσες καθυστερήσεις. Δεδομένων των περιορισμένων δημοσιονομικών πόρων, ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να προσπαθήσει να αξιοποιήσει περαιτέρω τη δυνατότητα μόχλευσης διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών και άλλων εταίρων, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα, ιδίως για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας και της χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης ή για τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας. Το συνολικό πλαίσιο επιδόσεων θα πρέπει να ενισχυθεί και να απλουστευτεί.

1.4.4. Συμβατότητα και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα κατάλληλα μέσα

Μέσω του προγράμματος θα επιδιωχθεί συμπληρωματικότητα με ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων εσωτερικής πολιτικής και του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας. Ειδικότερα, συνεχίζουν να υπάρχουν συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, καθώς και με την κοινή γεωργική πολιτική, για την προετοιμασία των δικαιούχων εταίρων ώστε να μπορέσουν να απορροφήσουν και να διαχειριστούν τη μελλοντική ενωσιακή χρηματοδότηση.

Θα πρέπει να διατηρηθεί η συνοχή μεταξύ του ταμείου InvestEU, του νέου ενιαίου επενδυτικού εργαλείου για τις εσωτερικές πολιτικές της ΕΕ, και του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ), έτσι ώστε να διατηρηθεί και, ενδεχομένως, να αυξηθεί στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ η πιθανή πρόσβαση υποψήφιων χωρών και δυνάμει υποψήφιων για προσχώρηση στην ΕΕ χωρών ή οντοτήτων στο νέο ταμείο.

1.5. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις

απεριόριστη διάρκεια

- Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το 2021.

1.6. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης³⁸

Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

- από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης·

- από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

- σε τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει·

- σε διεθνείς οργανισμούς και τις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)·

- στην ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων·

- στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού·

- σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου·

- σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

- σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

- σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.

- *Αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».*

Παρατηρήσεις

Η βοήθεια στο πλαίσιο του ΜΠΒ III εκτελείται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης ή έμμεσης διαχείρισης σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό μέσω ετήσιων ή πολυετών σχεδίων δράσης και μέτρων. Οι χώρες εταίροι προσαρμολύζονται ακόμη στις αλλαγές του ΜΠΒ II και η υλοποίηση των προγραμμάτων του ΜΠΒ II εξακολουθεί να βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο· επομένως, θα πρέπει να εξασφαλιστεί μέγιστη συνέχεια μεταξύ των μηχανισμών. Ο μηχανισμός θα πρέπει να συνεχίσει να διαθέτει ένα σημαντικό στοιχείο που βασίζεται στις επιδόσεις, αλλά αυτό θα απλουστευτεί ώστε να είναι ευκολότερη η παρακολούθηση και η υποβολή σχετικών εκθέσεων, καθώς και για να παρασχεθεί πραγματικό κίνητρο στους δικαιούχους.

³⁸

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, καθώς και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα συνεχίσει να βασίζεται σε διάφορους εταίρους, όπως εθνικές αρχές, διεθνείς οργανισμούς, φορείς και οργανισμούς των κρατών μελών, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, διεθνείς και αναπτυξιακούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, στις περιπτώσεις που αυτοί έχουν σαφή προστιθέμενη αξία, με βάση την εμπειρία που έχει αποκομιστεί και τα διδάγματα που έχουν αντληθεί.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

Το σύστημα παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί σημαντικό στοιχείο του συνολικού πλαισίου επιδόσεων που βασίζεται σε κατάλληλους ειδικούς στόχους και αντίστοιχους δείκτες, και θα εστιάζεται στα αποτελέσματα σε συνεχώς αυξανόμενο βαθμό.

Εφαρμόζονται από εσωτερικό προσωπικό καθώς και εξωτερικούς συμβούλους. Οι υπεύθυνοι επιχειρησιακής διαχείρισης στις αντιπροσωπείες της ΕΕ και στις κεντρικές υπηρεσίες παρακολουθούν συνεχώς την εφαρμογή των έργων και των προγραμμάτων, μεταξύ άλλων, και με επιτόπιες επισκέψεις όποτε είναι εφικτό. Η παρακολούθηση παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο, βοηθάει τους υπεύθυνους διαχείρισης να εντοπίζουν τα πραγματικά και δυνητικά σημεία που αποτελούν τροχοπέδη και να λαμβάνουν έγκαιρα διορθωτικά μέτρα, εάν είναι απαραίτητο.

Ακόμη, προσλαμβάνονται εξωτερικοί, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες για την αξιολόγηση της επίδοσης των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ μέσω διαφόρων συμπληρωματικών συστημάτων. Οι αξιολογήσεις αυτές συμβάλλουν στην υποχρέωση λογοδοσίας και τη βελτίωση των παρεμβάσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη· αντλούν επίσης διδάγματα από προηγούμενες εμπειρίες για τη βελτίωση των μελλοντικών πολιτικών και δράσεων. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα κριτήρια αξιολόγησης της επιτροπής αναπτυξιακής βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ και την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Η Επιτροπή στηρίζει επίσης τις δικαιούχους χώρες να δημιουργήσουν τη δική τους ικανότητα παρακολούθησης. Όταν η Επιτροπή διαχειρίζεται τη βοήθεια για λογαριασμό του δικαιούχου, θα διατηρεί η ίδια την πρωταρχική ευθύνη για την παρακολούθηση. Από την άλλη πλευρά, όταν οι δικαιούχοι χώρες διαχειρίζονται τη βοήθεια με δική τους ευθύνη (έμμεση διαχείριση), η Επιτροπή θα ασκεί κυρίως εποπτικό ρόλο και η δικαιούχος χώρα θα έχει την πρωταρχική ευθύνη.

Η παρακολούθηση σε επίπεδο έργου αναφέρει την πρόοδο σε σχέση με τον προγραμματισμό, ιδίως όσον αφορά: i) τις αναθέσεις συμβάσεων/επιχορηγήσεων και ii) την παραγωγή αποτελεσμάτων. Οι υπεύθυνοι επιχειρησιακής διαχείρισης στηρίζονται επίσης από το σύστημα προσανατολισμένης στα αποτελέσματα παρακολούθησης (ROM) το οποίο παρέχει μια συνοπτική εικόνα της ποιότητας δείγματος των παρεμβάσεων. Με τη χρησιμοποίηση εξαιρετικά δομημένης και τυποποιημένης μεθοδολογίας, οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες του συστήματος ROM αξιολογούν τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία του έργου και διατυπώνουν συστάσεις για τους τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας.

Σε επίπεδο τομέα και προγράμματος, οι επιτροπές παρακολούθησης στις οποίες η προεδρία ασκείται από κοινού από εκπροσώπους των δικαιούχων και την Επιτροπή παρέχουν το πλαίσιο για την αξιολόγηση της προόδου σε σχέση με τον προγραμματισμό. Οι επιτροπές αυτές στηρίζονται από τα συμπεράσματα των εκθέσεων παρακολούθησης και των αξιολογήσεων. Διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην εξασφάλιση ότι η εκτέλεση της χρηματοδοτικής βοήθειας εντάσσεται σωστά

στον πολιτικό διάλογο και ότι τα συμπεράσματα και οι συστάσεις των επιτροπών ακολουθούνται και τηρούνται συστηματικά.

2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Η βοήθεια στο πλαίσιο του ΜΠΒ III εκτελείται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης ή έμμεσης διαχείρισης σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό μέσω ετήσιων ή πολυετών σχεδίων δράσης και μέτρων. Οι τρόποι διαχείρισης θα επιλέγονται με βάση το είδος του προγράμματος και τον εταίρο. Η διαχείριση της εδαφικής συνεργασίας με τα κράτη μέλη θα πραγματοποιείται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης σύμφωνα με τον κανονισμό για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία. Επομένως, δεν προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό επιμερισμένη διαχείριση. Δεν υπάρχουν θεμελιώδεις αλλαγές σε σύγκριση με τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας II, καθώς η εκτέλεση των προγραμμάτων ΜΠΒ II εξακολουθεί να βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο. Επομένως, θα πρέπει να εξασφαλιστεί μέγιστη συνέχεια μεταξύ των μηχανισμών.

Η ΕΕ θα συνεχίσει να βασίζεται σε διάφορους εταίρους, όπως εθνικές αρχές, διεθνείς οργανισμούς, φορείς και οργανισμούς των κρατών μελών, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, διεθνείς και αναπτυξιακούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, στις περιπτώσεις που αυτοί έχουν σαφή προστιθέμενη αξία, με βάση την εμπειρία που έχει αποκομιστεί και τα διδάγματα που έχουν αντληθεί.

Θα συνεχιστεί η ενθάρρυνση της έμμεσης διαχείρισης με τις χώρες εταίρους σε προγράμματα που προετοιμάζουν τους δικαιούχους για τη διαχείριση πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία, ιδίως στον τομέα της αγροτικής και της γεωργικής ανάπτυξης. Η μετάβαση από την άμεση διαχείριση των προενταξιακών κονδυλίων από την Επιτροπή στην έμμεση διαχείριση από τους δικαιούχους θα γίνεται σταδιακά και σύμφωνα με τις αντίστοιχες ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων. Για τη διαχείριση της βοήθειας θα συνεχιστεί η χρήση των δομών και μηχανισμών η αξία των οποίων αποδείχτηκε κατά την προενταξιακή διαδικασία.

Όσον αφορά τα μέσα και τους τρόπους χορήγησης, ο ΜΠΒ III θα περιλαμβάνει κάθε είδος χρηματοδότησης που προβλέπεται στον δημοσιονομικό κανονισμό (από επιχορηγήσεις, συμβάσεις προμηθειών, βραβεία, συνεισφορές στα καταπιστευματικά ταμεία της ΕΕ, τομεακή δημοσιονομική στήριξη έως χρηματοδοτικά μέσα και εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό).

Σύμφωνα με το άρθρο 125 του [νέου δημοσιονομικού κανονισμού], ο ΜΠΒ III προβλέπει, στο μέτρο του δυνατού, τη χρήση απλουστευμένων μορφών συνεισφοράς με τη χρήση κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών και ενιαίων συντελεστών για την απόδοση επιλέξιμων δαπανών, καθώς και χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες για συνεισφορές, ανάλογα με την περίπτωση.

Η ΓΔ NEAR έχει θεσπίσει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου με στόχο να εξασφαλιστεί η επαρκής διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων, λαμβανομένου υπόψη του πολυετούς χαρακτήρα των προγραμμάτων της, καθώς και της φύσης των σχετικών πληρωμών.

- Κατηγοριοποίηση του συνολικού περιβάλλοντος ελέγχου της ΓΔ NEAR.

Το επιχειρησιακό περιβάλλον της ΓΔ NEAR είναι ένα πολύπλοκο περιβάλλον, το οποίο εγκυμονεί κινδύνους και χαρακτηρίζεται από τα εξής:

Σε γενικές γραμμές, υψηλό επίπεδο κινδύνου στις χώρες εταίρους (σε ορισμένες υψηλότερο από ό,τι σε άλλες) λόγω του πολιτικού, θεσμικού, διοικητικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Η εν λόγω ανάλυση κινδύνου θα πρέπει να διαφοροποιηθεί αναλόγως ανά εταίρο.

- Γεωγραφικά διεσπαρμένες δραστηριότητες, οι οποίες καλύπτουν περίπου 25 χώρες, στο πλαίσιο των οποίων οι αντιπροσωπείες διαχειρίζονται κονδύλια για λογαριασμό της ΓΔ NEAR.
- Μεγάλο αριθμό πράξεων και σχετικών οικονομικών συναλλαγών.
- Δύο κύρια χρηματοδοτικά μέσα προς διαχείριση, παράλληλα με τα μέσα που προηγήθηκαν, καθένα με διαφορετική νομική βάση και κανόνες εφαρμογής, καθώς και άλλα χρηματοδοτικά μέσα (θεματικές γραμμές), με διασταυρούμενη δευτερεύουσα μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από άλλες ΓΔ.
- Διάφορους εταίρους στην εκτέλεση των δραστηριοτήτων της (εταίροι δικαιούχοι του ΜΠΒ, ιδιωτικές επιχειρήσεις, εντεταλμένες οντότητες, ΜΚΟ).
- Διάφορες μορφές και τρόποι δημοσιονομικής εκτέλεσης (προσέγγιση ανά έργο, δημοσιονομική στήριξη, τομεακή προσέγγιση, έμμεση διαχείριση με εταίρους δικαιούχους του ΜΠΒ ή με εντεταλμένη οντότητα, συνδυαστικοί μηχανισμοί, καταπιστευματικά ταμεία, επιμερισμένη διαχείριση στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας κ.λπ.).

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη στρατηγική ελέγχου, βλ. παρακάτω 2.2.2.

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Η αξιοπιστία της ΓΔ NEAR βασίζεται σε μια πυραμίδα ελέγχων, η οποία επιτρέπει τον εντοπισμό επαρκούς αριθμού σφαλμάτων σε διάφορα επίπεδα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι το εναπομένον ποσοστό σφάλματος παραμένει κάτω από το επιθυμητό όριο του 2 %.

- (1) Το πρώτο επίπεδο εκ των προτέρων ελέγχου (πριν από την έγκριση από τον δευτερεύοντα διατάκτη) συνίσταται στην αυστηρή εποπτεία και σε αυστηρούς ελέγχους όλων των επιχειρησιακών και οικονομικών πράξεων με βάση τους δημοσιονομικούς μηχανισμούς της ΓΔ, με τη χρήση πολύ περιεκτικών και λεπτομερών καταλόγων ελέγχου. Μέσω αυτών των ελέγχων επιτυγχάνεται σημαντικά η πρόληψη, ο εντοπισμός και η διόρθωση των σφαλμάτων.
- (2) Υποχρεωτικές επαληθεύσεις δαπανών που συνοδεύουν τις αιτήσεις πληρωμής: διενέργεια, από τον δικαιούχο, των επαληθεύσεων που απαιτούνται ρητώς στα συμβατικά έγγραφα: Η ΓΔ NEAR εφαρμόζει τον δημοσιονομικό κανονισμό, ο οποίος καθορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες οι αιτήσεις πληρωμής πρέπει να συνοδεύονται από έκθεση επαλήθευσης δαπανών την οποία έχει εκπονήσει εξωτερικός ελεγκτής.
- (3) Λογιστικοί έλεγχοι με βάση τον κίνδυνο: η ΓΔ NEAR διενεργεί αξιόπιστη αξιολόγηση του κινδύνου σε επίπεδο έργου στην αρχή κάθε έτους, με βάση την οποία εκπονείται το σχέδιο λογιστικού ελέγχου. Στόχος είναι να υπάρξει ένα επιπρόσθετο επίπεδο ελέγχων το οποίο ενεργοποιεί ο δευτερεύων

διατάκτης όταν αντιληφθεί συγκεκριμένους κινδύνους. Διενεργούνται έλεγχοι οικονομικών πράξεων, έλεγχοι συστημάτων και συνδυασμένοι οικονομικοί έλεγχοι και έλεγχοι συστημάτων (ολοκληρωμένοι έλεγχοι με ελεγκτική γνώμη) ή επαληθεύσεις από διεθνείς οργανισμούς [συμφωνημένες διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων οι έλεγχοι καθορίζονται αυστηρά σε συμφωνίες (όπως χρηματοδοτικές και διοικητικές συμφωνίες-πλαίσια) και οι ελεγκτές δεν εκδίδουν «γνώμες» αλλά «εκθέσεις με βάση πραγματικές διαπιστώσεις»].

- (4) Η προσανατολισμένη στα αποτελέσματα παρακολούθηση (ROM) είναι ένα εργαλείο υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις και τα αποτελέσματα έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ. Γίνεται αναφορά σε τέσσερα κριτήρια (συνάφεια, αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα, βιωσιμότητα). Αυτή η διαδικασία μπορεί να παράσχει βασικές πληροφορίες που μπορούν να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό της μελλοντικής απόφασης σχετικά με την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τον λογιστικό έλεγχο και τη διαχείριση σε επίπεδο έργου/προγράμματος.
- (5) Οι αξιολογήσεις αποτελούν συστηματικές και αντικειμενικές εκτιμήσεις εν εξελίξει ή ολοκληρωμένων έργων, προγραμμάτων ή πολιτικών, του σχεδιασμού, της εκτέλεσης και των αποτελεσμάτων τους. Οι αξιολογήσεις διενεργούνται συνήθως από ανεξάρτητους, εξωτερικούς εμπειρογνώμονες που ελέγχουν εξονυχιστικά μια παρέμβαση με βάση καθορισμένα κριτήρια, όπως η συνάφεια, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα, η βιωσιμότητα, η συνοχή και η ενωσιακή προστιθέμενη αξία (σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης της ΕΑΒ του ΟΟΣΑ και της προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας).
- (6) Επιτόπιοι έλεγχοι: οι εν λόγω έλεγχοι συμπληρώνουν την παρακολούθηση, καθώς εξασφαλίζουν ότι τα παραδοτέα της σύμβασης/του έργου, καθώς και ζητήματα που αφορούν τη νομιμότητα και την κανονικότητα, επαληθεύονται επαρκώς επί τόπου, ώστε να υποστηρίζεται η επιχειρησιακή θεώρηση (βεβαίωση της ακρίβειας των παραστατικών) ή να παρέχεται συμπληρωματική διασφάλιση στις περιπτώσεις έμμεσης διαχείρισης με τη δικαιούχο χώρα ότι η παρακολούθηση και οι έλεγχοι από τις εθνικές αρχές/εντεταλμένες οντότητες για την υποστήριξη της έγκρισης πληρωμής είναι αξιόπιστοι. Οι επιτόπιοι έλεγχοι μπορεί να περιλαμβάνουν επίσης μια συμβατική/οικονομική διάσταση με βάση την αξιολόγηση του κινδύνου και, σε αυτή την περίπτωση, διενεργούνται από επιχειρησιακό προσωπικό, προσωπικό διαχείρισης συμβάσεων και προσωπικό οικονομικών θεμάτων.
- (7) Αξιολόγηση κατά πυλώνες στην περίπτωση έμμεσης διαχείρισης με εντεταλμένες οντότητες: η ΓΔ NEAR δύναται να αναθέσει δραστηριότητες σε οντότητες που έχουν υποβληθεί σε αξιολόγηση βάσει πυλώνα είτε από τη ΓΔ NEAR είτε από άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής. Αυτές οι οντότητες πρέπει να πληρούν απαιτήσεις σχετικά με τομείς που προσδιορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό.
- (8) Έλεγχοι συστημάτων έμμεσης διαχείρισης με τη δικαιούχο χώρα (ΕΔΔΧ): Διενεργούνται είτε από προσωπικό της Επιτροπής είτε από εξωτερικούς αναδόχους.
- (9) Η Επιτροπή λαμβάνει αποδεικτικά στοιχεία της εκπλήρωσης των απαιτήσεων που καθορίζονται στη συμφωνία πλαίσιο, ιδίως μέσω ενισχυμένης στήριξης

προς τις ελεγκτικές αρχές. Εκδίδονται γνωμοδοτήσεις σχετικά με τον σχεδιασμό και την αξιοπιστία των εθνικών συστημάτων και υποσυστημάτων. Το 2017 η ΓΔ NEAR διενήργησε ελέγχους της έμμεσης διαχείρισης με τη δικαιούχο χώρα (και/ή παρακολούθηση της έμμεσης διαχείρισης) και για τις πέντε δικαιούχους χώρες που επωφελούνται από τη διαδικασία έμμεσης διαχείρισης με τη δικαιούχο χώρα. Μια εξωτερική ελεγκτική εταιρεία με την οποία συνήφθη σύμβαση το 2016 ολοκλήρωσε την περιορισμένη επανεξέταση στον τομέα των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και στις πέντε χώρες. Κατόπιν των εν λόγω επανεξετάσεων, εκπονήθηκαν σχέδια δράσης στον τομέα των ΤΠΕ.

- (10) Αποστολές εποπτείας σε αντιπροσωπείες: αποτελούν εργαλείο διαχείρισης σε επίπεδο διευθυντών. Παρέχουν διασφαλίσεις στους δευτερεύοντες διατάκτες και γνώσεις σχετικά με τη δυνατότητα των αντιπροσωπειών να διαχειρίζονται την εξωτερική βοήθεια της ΕΕ και να επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Σε κάθε αντιπροσωπεία πραγματοποιούνται επισκέψεις ανά 2-4 έτη.
- (11) Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο: έλεγχοι διενεργούνται επίσης από εξωτερικά ελεγκτικά όργανα, την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (IAS) και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ), και τα αποτελέσματά τους συμβάλλουν στην ενίσχυση του συστήματος ελέγχου της ΓΔ. Οι έλεγχοι που διενεργεί η IAS και οι έλεγχοι του ΕΕΣ —έλεγχοι επιδόσεων και δήλωση αξιοπιστίας— αποτελούν επίσης χρήσιμα εργαλεία για την υποστήριξη της αξιοπιστίας. Στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας, το ΕΕΣ παρέχει σε ετήσια βάση το πιθανότερο ποσοστό σφάλματος (MLE), το οποίο αποτελεί σαφή ένδειξη της λειτουργίας των συστημάτων ελέγχου.
- (12) Επικύρωση τοπικών συστημάτων: η ΓΔ BUDG, η οποία εργάζεται για τον υπόλογο της Επιτροπής, επανεξετάζει τόσο τις λειτουργικές πτυχές που αφορούν τεχνολογίες πληροφοριών όσο και τις διαδικαστικές πτυχές των τοπικών συστημάτων όλων των επιχειρησιακών ΓΔ, συμπεριλαμβανομένης της ΓΔ NEAR, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι πληροφορίες που διαβιβάζουν οι κύριοι διατάκτες είναι αξιόπιστες. Οι εν λόγω επανεξετάσεις διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού και το άρθρο 56 των κανόνων εφαρμογής. Παρόλο που οι εν λόγω δοκιμές διενεργούνται πρωτίστως με σκοπό να παρέχονται διασφαλίσεις προς τον υπόλογο, μια θετική έκθεση επικύρωσης παρέχει σε κάποιον βαθμό διασφαλίσεις και προς τη διοίκηση της ΓΔ NEAR ότι τα συστήματα που αφορά η εν λόγω έκθεση είναι επαρκή όσον αφορά τον σχεδιασμό τους και λειτουργούν όπως προβλέπεται. Το 2017 η ΓΔ BUDG επανεξέτασε τα τοπικά συστήματα της ΓΔ NEAR για την εκτίμηση και τη βεβαίωση εισπρακτέων ποσών και των επανεισροών από χρηματοδοτικά μέσα.
- (13) Επανεξέταση της ποιότητας της λογιστικής: η ΓΔ NEAR επανεξετάζει σε ετήσια βάση την ποιότητα της λογιστικής προκειμένου να εξασφαλίζει ότι η ετήσια οικονομική έκθεσή της και η συνεισφορά της στους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρουσιάζουν κατά τρόπο αληθή και εύλογο τις υποκείμενες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.
- (14) Εγχειρίδια/καθοδήγηση και κατάρτιση προσωπικού: η ΓΔ NEAR διοργανώνει προγράμματα κατάρτισης του προσωπικού της στην έδρα και σε αντιπροσωπείες σε τακτική βάση, ιδίως κατά τις ημερίδες συνεργασίας και τις συνεδριάσεις των υπευθύνων οικονομικών θεμάτων και πράξεων ή

περιφερειακά σεμινάρια. Ένα νέο εγχειρίδιο διαδικασιών οριστικοποιήθηκε και διατέθηκε στο προσωπικό στις αρχές του 2017.

- (15) Εναπομένον ποσοστό σφάλματος: τα εναπομένοντα σφάλματα είναι τα σφάλματα που έχουν διαφύγει όλες τις δικλίδες ελέγχου που αφορούν την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση στο υφιστάμενο πλαίσιο δικλίδων ελέγχου. Σκοπός των εργασιών που εκτελούνται για την υποστήριξη της μέτρησης του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος είναι να εντοπιστούν τα σφάλματα που δεν έχουν εντοπιστεί μέσω του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητά του.

- 2.2.3. *Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου ÷ της αξίας των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)*

I. Κόστος/όφελος των ελέγχων στη ΓΔ NEAR

Η προτεινόμενη για τον νέο μηχανισμό ΜΠΒ διάταξη ελέγχου δεν διαφέρει σημαντικά από αυτήν που εφαρμόζεται στο πλαίσιο του υφιστάμενου μηχανισμού. Η διάρθρωση του κόστους του θα είναι συνεπώς παρόμοια.

Το κόστος των ελέγχων το 2017, σε τιμές 2017, αναμένεται να διατηρηθεί στα ακόλουθα επίπεδα:

το κόστος των ελέγχων στη ΓΔ NEAR εκτιμάται στα 89 εκατ. EUR για το 2017. Η εκτίμηση πραγματοποιήθηκε με την αξιολόγηση των δαπανών για ανθρώπινους πόρους που συνδέονται με τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς και για αξιολόγηση και λογιστικό έλεγχο.

Οι δαπάνες για ανθρώπινους πόρους εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 74 εκατ. EUR και περιλαμβάνουν άμεσες, έμμεσες και γενικές δαπάνες. Ο υπολογισμός βασίζεται στον αριθμό μόνιμων και συμβασιούχων υπαλλήλων στην έδρα και μόνιμων, συμβασιούχων και τοπικών υπαλλήλων στις αντιπροσωπείες, πολλαπλασιαζόμενο με τις μέσες δαπάνες των κεντρικών υπηρεσιών (ΓΔ BUDG), με τη χρήση κλειδών κατανομής για κάθε μονάδα. Η κλειδα καθορίζεται από τον χρόνο που δαπανά κάθε μονάδα για δραστηριότητες ελέγχου, σύμφωνα με τον ορισμό του ελέγχου που καθορίζεται στο άρθρο 2 του δημοσιονομικού κανονισμού: «έλεγχος»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται προκειμένου να παρασχεθεί εύλογη βεβαιότητα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία των πράξεων, την αξιοπιστία της υποβολής εκθέσεων, τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων και των πληροφοριών, την πρόληψη, ανίχνευση και διόρθωση των περιπτώσεων απάτης και παρατυπιών, και όσον αφορά τη συνέχεια που δίνεται σε αυτές, καθώς και την επαρκή διαχείριση των κινδύνων των σχετικών με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πράξεων, λαμβανομένων υπόψη του πολυετούς χαρακτήρα των προγραμμάτων και της φύσης των οικείων πληρωμών. Οι έλεγχοι μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορες επαληθεύσεις, καθώς και την εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών για να επιτευχθούν οι στόχοι της πρώτης πρότασης. Ο υπολογισμός του κόστους του ελέγχου αναφέρεται μόνο στα έξοδα της Επιτροπής.

Το κόστος των ελέγχων κατ' αναλογία της αξίας των σχετικών υπό διαχείριση κεφαλαίων το 2017 ανέρχεται στο 2,9 %.

Επίσης, το απόλυτο ποσό δαπανών για ελέγχους πρέπει να εξετάζεται με βάση το όφελος των ελέγχων (χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, όπως επιβεβαιώνεται από το χαμηλό εναπομένον ποσοστό σφάλματος κάτω από 2%) και τα ποσοτικά δημοσιονομικά οφέλη των ελέγχων, τα οποία ανέρχονται σε 189 εκατ. EUR.

Δεν περιλαμβάνονται δαπάνες των εθνικών συστημάτων σε χώρες που υλοποιούν τον ΜΠΒ στο πλαίσιο έμμεσης διαχείρισης. Πρέπει να επισημανθεί ότι σημαντικό μέρος των επενδυτικών δαπανών και των δαπανών κατάρτισης που πραγματοποιούνται για τη δημιουργία παρόμοιων συστημάτων χρηματοδοτείται από τις λειτουργικές δαπάνες του ΜΠΒ.

II. Ποσοστό σφάλματος στη ΓΔ NEAR

Όσον αφορά το αναμενόμενο ή τα αναμενόμενα ποσοστά σφάλματος, κατά το στάδιο των νομοθετικών προτάσεων στόχος είναι να διατηρηθεί το ποσοστό σφάλματος σε επίπεδο κατώτερο του ορίου του 2%.

Εκτίμηση του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος (ΕΠΣ) στη ΓΔ NEAR

Η ΓΔ NEAR έχει εκπονήσει μια μελέτη που επιτρέπει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συνολικού πλαισίου ελέγχου και αποτελεί σημαντικό μέρος των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή του ο γενικός διευθυντής κατά την υπογραφή της δήλωσης αξιοπιστίας.

Αυτός ο δείκτης έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να αξιολογεί τον κύριο στόχο της ΓΔ όσον αφορά τους ελέγχους και να υπολογίζει τα εναπομείναντα σφάλματα που δεν εντοπίστηκαν μέσω του συνολικού συστήματος ελέγχου. Πρέπει να παραμένει μικρότερο του 2% του συνολικού ύψους των υπό εξέταση συναλλαγών.

Η μελέτη για το ΕΠΣ βασίζεται σε ένα δείγμα (που εξάγεται μέσω δειγματοληψίας νομισματικής μονάδας) τουλάχιστον 720 διαστημάτων σε έναν πληθυσμό συμβάσεων που περατώθηκαν κατά την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως τον Αύγουστο του 2017. Η εν λόγω μεθοδολογία λαμβάνει υπόψη τον πολυετή χαρακτήρα των προγραμμάτων της ΓΔ NEAR, καθώς οι συμβάσεις που περατώθηκαν κατά την εν λόγω περίοδο και ελήφθησαν υπόψη για τη δειγματοληψία νομισματικής μονάδας είχαν εγκριθεί επί περίοδο αρκετών ετών.

Το εναπομένον ποσοστό σφάλματος του 2017 (0,67%) για τη ΓΔ είναι πολύ ικανοποιητικό. Αυτό αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι η πυραμίδα ελέγχων που εφαρμόζεται σε κάθε επίπεδο της ΓΔ λειτουργεί σωστά.

Το εναπομένον ποσοστό σφάλματος για το 2017 προκύπτει ως εξής:

σφάλματα ΕΜΓ:	0,65 %
σφάλματα ΜΠΒ (εξαιρ. ΕΔΔΧ):	0,90 %
σφάλματα ΜΠΒ ΕΔΔΧ:	0,36 %
ΓΔ NEAR	0,67 %

Ανώτατα και κατώτατα όρια σφάλματος

Το σταθμισμένο ανώτατο ποσοστό σφάλματος είναι 2,33 % και το κατώτατο ποσοστό σφάλματος είναι 0,06 %. Αυτό σημαίνει ότι μπορούμε να δηλώσουμε με επίπεδο εμπιστοσύνης της τάξης του 95 % ότι το ποσοστό σφάλματος είναι μεταξύ αυτών των δύο οριακών τιμών. Η ανάλυση του ανώτατου ορίου σφάλματος παρουσιάζεται ακολούθως:

	Ανώτατο όριο σφάλματος	Σταθμισμένο
ΕΜΓ	2,25 %	1,55 %
ΜΠΒ	2,62 %	0,55 %
ΕΔΔΧ	2,31 %	0,23 %
Σύνολο		2,33 %

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Δεδομένου του περιβάλλοντος κινδύνου στις χώρες ΜΠΒ εντός του οποίου λειτουργεί η ΓΔ NEAR, τα συστήματα πρέπει να προβλέπουν την εμφάνιση πιθανού σφάλματος συμμόρφωσης στις συναλλαγές και να ενσωματώνουν ελέγχους πρόληψης, ανίχνευσης και διόρθωσης το συντομότερο δυνατόν. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι οι έλεγχοι συμμόρφωσης της ΓΔ NEAR θα βασίζονται κατά κύριο λόγο σε σημαντικούς εκ των προτέρων ελέγχους από υπαλλήλους της Επιτροπής στις συναλλαγές, καθώς και σε συστηματικούς ελέγχους συστημάτων των συστημάτων πληρωμών έμμεσης διαχείρισης (ενώ θα εξακολουθήσουν να πραγματοποιούν ορισμένους εκ των υστέρων λογιστικούς ελέγχους και ελέγχους), υπερβαίνοντας κατά πολύ τις δημοσιονομικές διασφαλίσεις που επιβάλλει ο δημοσιονομικός κανονισμός. Το πλαίσιο συμμόρφωσης της ΓΔ NEAR αποτελείται από τις ακόλουθες σημαντικές συνιστώσες:

Προληπτικά μέτρα

- βασική εκπαίδευση για το προσωπικό διαχείρισης της βοήθειας σχετικά με περιπτώσεις απάτης,
- παροχή καθοδήγησης με τη χρήση του εγχειριδίου διαδικασιών της ΓΔ NEAR,
- ετήσια διαδικασία έμμεσης διαχείρισης με τη δικαιούχο χώρα, συμπεριλαμβανομένης επαλήθευσης του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται, καθώς και εκτίμησης για να εξασφαλιστεί ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα καταπολέμησης της απάτης για την πρόληψη και ανίχνευση της απάτης κατά τη διαχείριση κεφαλαίων της ΕΕ στις διαχειριστικές αρχές των σχετικών κεφαλαίων,
- εκ των προτέρων έλεγχος των μηχανισμών καταπολέμησης της απάτης στον δικαιούχο εταίρο, στο πλαίσιο της αξιολόγησης του κριτηρίου επιλεξιμότητας της διαχείρισης δημόσιων οικονομικών για τη λήψη δημοσιονομικής στήριξης (δηλ. έμπρακτη δέσμευση για την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς, επάρκεια ελεγκτικών αρχών, επαρκής ικανότητα απονομής δικαιοσύνης και αποτελεσματικοί μηχανισμοί αντίδρασης και επιβολής κυρώσεων),

- εκ των προτέρων έλεγχοι όλων των εθνικών συμβάσεων που έχουν ανατεθεί, απαλλαγή από αυτούς του ελέγχου μετά τη διαπίστωση ότι τα εθνικά συστήματα τηρούν τα πλέον αυστηρά κριτήρια διαχείρισης και ελέγχου.

Μέτρα ανίχνευσης και διόρθωσης

- διενέργεια εκ των προτέρων ελέγχων των συναλλαγών από υπαλλήλους της Επιτροπής,
- εσωτερικοί και εξωτερικοί λογιστικοί έλεγχοι και επαληθεύσεις, περιλαμβανομένων των ελέγχων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου,
- αναδρομικοί έλεγχοι και ανακτήσεις.

Επιπλέον, όταν υπάρχει υπόνοια εσκεμμένης παρατυπίας (απάτης), η ΓΔ NEAR έχει στη διάθεσή της και άλλα μέτρα, όπως:

- αναστολή προθεσμιών πληρωμών και ειδοποίηση της ενδιαφερόμενης οντότητας,
- ειδικούς λογιστικούς ελέγχους (ad hoc έλεγχος/έλεγχος αποδεικτικών στοιχείων),
- σύστημα έγκαιρης ανίχνευσης και αποκλεισμού (EDES),
- αναστολή/λύση συμβάσεων,
- διαδικασία αποκλεισμού,
- αναστολή εξυπηρέτησης αιτήσεων για κεφάλαια από εθνικά ταμεία.

Η ΓΔ NEAR έχει αναπτύξει και εφαρμόζει δική της στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης, την οποία έχει εκπονήσει με βάση τη μεθοδολογία της OLAF. Επικαιροποιήθηκε το 2016 και εγκρίθηκε για την περίοδο 2016-2017.

Γενικοί στόχοι αυτής της στρατηγικής για την καταπολέμηση της απάτης είναι οι ακόλουθοι:

- Δίκτυο για την καταπολέμηση της απάτης, συλλογή δεδομένων και καθοδήγηση: να δημιουργηθεί ένα δίκτυο με σημεία επαφής της OLAF εντός της ΓΔ NEAR, καθώς και να αναπτυχθούν δεδομένα και στατιστικά στοιχεία για τις υποθέσεις της OLAF που αφορούν τη ΓΔ.
- Υποβολή εκθέσεων διαχείρισης και σχέσεις με ενδιαφερόμενα μέρη της ΕΕ: να καθιερωθούν τακτικοί κύκλοι υποβολής εκθέσεων για θέματα σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης σε ανώτερο διοικητικό επίπεδο και σε επίπεδο επιτρόπου, καθώς και να αναπτυχθούν τα εργαλεία που θα επιτρέψουν αυτή την υποβολή εκθέσεων και να υπάρξει συντονισμός των σχέσεων μεταξύ της ΓΔ NEAR και της OLAF.
- Ευαισθητοποίηση, διαδικασίες και διαχείριση εγγράφων: να αυξηθεί το επίπεδο ευαισθητοποίησης του προσωπικού της ΓΔ NEAR σχετικά με την απάτη, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση των γνώσεων και των δυνατοτήτων του να διενεργεί ελέγχους για την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης, και να αναπτυχθούν διαδικασίες και καθοδήγηση για την αναφορά περιστατικών απάτης και βασικοί δείκτες επιδόσεων σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης για το σχέδιο διαχείρισης.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και νέες γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που προτείνονται

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός Τομέας 6	ΔΠ/ΜΔΜ ³⁹	χωρών ΕΖΕΣ ⁴⁰	υποψηφίων για ένταξη χωρών ⁴¹	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου [21 παράγραφος 2 στοιχείο β)] του δημοσιονομικού κανονισμού
Τομέας 6	16 01 Προενταξιακή βοήθεια – Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 6	16 02 Προενταξιακή βοήθεια – Επιχειρησιακές πιστώσεις	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Τομέας 6	16 02.01 Στήριξη για την ενίσχυση του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας, της κοινωνίας των πολιτών, των θεμελιωδών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της διαχείρισης της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των συνόρων, καθώς και της ασφάλειας.	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Τομέας 6	16 02.02 Στήριξη για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της χρηστής διακυβέρνησης.	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Τομέας 6	16 02.03 Στήριξη για την κατάρτιση κανόνων, προτύπων, πολιτικών και πρακτικών εναρμονισμένων με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Τομέας 6	16 02.04 Στήριξη για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Τομέας 6	16 02.05 Στήριξη για εδαφική και διασυνοριακή συνεργασία	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

³⁹ ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

⁴⁰ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

⁴¹ Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφιες για ένταξη χώρες ή οντότητες των Δυτικών Βαλκανίων.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες⁴²

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	6	ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
---	----------	--

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
Επιχειρησιακές πιστώσεις	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	1 899,300	1 938,665	1 978,014	2 018,145	2 058,259	2 100,355	2 143,433		14 136,171
	Πληρωμές	(2)	94,239	337,482	591,552	995,238	1 460,304	1 589,081	1 678,593	7 389,681	14 136,171
Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το κονδύλιο του προγράμματος ⁴³	Αναλήψεις υποχρεώσεων = Πληρωμές	(3)	49,700	50,335	50,986	51,855	52,741	53,645	54,567		363,829
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για το χρηματοδοτικό κονδύλιο του προγράμματος	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1 +3	1 949,000	1 989,000	2 029,000	2 070,000	2 111,000	2 154,000	2 198,000		14 500,000
	Πληρωμές	=2 +3	143,939	387,817	642,538	1 047,093	1 513,045	1 642,726	1 733,160	7 389,681	14 500,000

⁴² Τυχόν διαφορά των συνόλων οφείλεται στη στρογγυλοποίηση.

⁴³ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	7	«ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ»
---	----------	------------------------------

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
Ανθρώπινοι πόροι	41,128	41,950	42,789	43,645	44,518	45,408	46,316		305,755
Άλλες διοικητικές δαπάνες	3,532	3,602	3,674	3,748	3,823	3,899	3,977		26,255
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	44,659	45,552	46,464	47,393	48,341	49,307	50,294		332,010

(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων μεταξύ ΤΟΜΕΩΝ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	1 993,659	2 034,552	2 075,464	2 117,393	2 159,341	2 203,307	2 248,294		14 832,010
	Πληρωμές	188,598	433,369	689,002	1 094,486	1 561,386	1 692,033	1 783,454	7 389,682	14 832,010

3.2.2. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

ΤΟΜΕΑΣ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι	41,128	41,950	42,789	43,645	44,518	45,408	46,316	305,755
Άλλες διοικητικές δαπάνες	3,532	3,602	3,674	3,748	3,823	3,899	3,977	26,255
Μερικό σύνολο του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	44,659	45,552	46,464	47,393	48,341	49,307	50,294	332,010

Εκτός του ΤΟΜΕΑ 7⁴⁴ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι	41,750	42,585	43,436	44,305	45,191	46,095	47,017	310,379
Άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα	7,950	7,750	7,550	7,550	7,550	7,550	7,550	53,450
Μερικό σύνολο εκτός του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	49,700	50,335	50,986	51,855	52,741	53,645	54,567	363,829

ΣΥΝΟΛΟ	94,359	95,887	97,450	99,248	101,082	102,953	104,861	695,839
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

⁴⁴ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.2.1. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)							
Έδρα και αντιπροσωπείες της Επιτροπής	199	199	199	199	199	199	199
Αντιπροσωπείες της ΕΕ	50	50	50	50	50	50	50
Έμμεση έρευνα							
Άμεση έρευνα							
• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΠΑ) — AC, AL, END, INT και JPD ⁴⁵							
Τομέας 7							
Χρηματοδοτούμεν ο από τον ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	- στην έδρα	25	25	25	25	25	25
	- σε αντιπροσωπείες	8	8	8	8	8	8
Χρηματοδοτούμεν ο από το κονδύλιο του προγράμματος ⁴⁶	- στην έδρα	97	97	97	97	97	97
	- σε αντιπροσωπείες	482	482	482	482	482	482
Έμμεση έρευνα							
Άμεση έρευνα							
Άλλα (να προσδιοριστούν)							
ΣΥΝΟΛΟ	861	861	861	861	861	861	861

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	Σχεδιασμός, προγραμματισμός, διαχείριση και παρακολούθηση της χρηματοδοτικής συνδρομής
Εξωτερικό προσωπικό	Σχεδιασμός, προγραμματισμός, διαχείριση και παρακολούθηση της χρηματοδοτικής συνδρομής

⁴⁵ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

⁴⁶ Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

3.2.3. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

- δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους
- προβλέπει τη συγχρηματοδότηση από τρίτους που εκτιμάται παρακάτω:

Πιστώσεις σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Προσδιορισμός του φορέα συγχρηματοδότησης								
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτούμενων πιστώσεων								

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:
 - στους ιδίους πόρους
 - στα διάφορα έσοδα

Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας ⁴⁷						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Άρθρο							

Ως προς τα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

Άλλες παρατηρήσεις (π.χ. μέθοδος/τύπος για τον υπολογισμό των επιπτώσεων στα έσοδα ή τυχόν άλλες πληροφορίες).

⁴⁷ Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης), τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 20 % για έξοδα είσπραξης.